

An aerial photograph of a lush green landscape in Sjælland, Denmark, during sunset. The sky is filled with colorful clouds in shades of orange, yellow, and blue. The land below is a patchwork of green fields, forests, and small clusters of buildings. The sea is visible in the distance under a darkening sky. A large green rectangular box is overlaid on the left side of the image, containing white text.

UDVIKLINGSPLAN FOR

SJÆLLAND OG ØERNE

EN FÆLLES AMBITION FOR TURISMEN FREM MOD 2025

KOMMUNERNE I REGION SJÆLLAND

Greve Kommune

Lejre
Kommune

ROSKILDE
KOMMUNE

FAXE KOMMUNE

Holbæk
Kommune

VORDINGBORG
KOMMUNE

SOLRØD
KOMMUNE

Ringsted
Kommune

SORØ
KOMMUNE

SLAGELSE
KOMMUNE

Stevns
Kommune

NÆSTVED

KALUNDBORG
KOMMUNE

ODSØ
KOMMUNE

KØGE KOMMUNE

GULDBORGSUND

Udviklingsplan for Sjælland og øerne

Udviklingsplanen er finansieret af kommunerne i KKR Sjælland, Realdania, Region Sjælland, destinationselskaberne på Sjælland og øerne samt Dansk Kyst- og Naturturisme. Planen er udarbejdet af BARK Rådgivning med Lars Bernhard Jørgensen som konsulent.

Illustrationer kan benyttes med kreditering af BARK Rådgivning.

August 2020

Forord	4
Sammenfatning	5
Udviklingsplanen i lyset af corona	6
Introduktion	8
Strategisk afsæt	16
Vision og strategi	26
Vision	27
Pejlemærker	28
Succeskriterier	29
Markeder og målgrupper i 2025	31
Udviklingsprincipper for en bæredygtig turisme	34
Strategisk greb	36
Gentænk Sjælland og øerne	38
Fire stærke specialiseringer	40
Indsatser og tiltag	42
Stærke kraftcentre	44
Større oplevelsesværdi	54
Bæredygtig kapacitetsudvikling	60
Bedre adgang og mobilitet	68
Øget kendskab	71
Forankring og implementering	74
Åbningstræk	77
Tidsplan	78

FORORD

Turismen på Sjælland og øerne kan og skal mere!

Kommunerne i KKR Sjælland har ambitioner for turismen, og vi vil stille os i spidsen for at give den sjællandske turisme et markant løft som væksterhverv.

Der er meget at bygge på og potentiale til mere. Vi har en unik beliggenhed tæt på København og midt imellem store internationale markeder. Vi kan tilbyde en bred vifte af attraktive oplevelser med afsæt i vores kyster, natur, kultur og lokale fødevarer. Og i disse år investeres der massivt i nye attraktioner, oplevelser i naturen og overnatningssteder rundt omkring på Sjælland og øerne. Det skal vi bygge videre på!

Ambitionen er klar: Sjælland og øerne skal i 2025 have oplevet en markant vækst i turismeomsætning, overnatninger, døgnforbrug og gæstetilfredshed. Sjælland og øerne skal løfte sig til at være en markant national spiller drevet af stærke turismemæssige kraftcentre og unikke oplevelser med national og international appel og høj kvalitet.

Turismen skal være drivkraft for bæredygtig vækst på hele Sjælland og øerne og grundlag for levende lokalområder og erhvervsudvikling. Hverdagsliv, fritidsliv og turisme skal gå hånd i hånd, og turismen skal være med til at opretholde levende lokalsamfund med detailhandel, kultur og oplevelser – til gavn for både borgere og turister.

Med udviklingsplanen skaber vi en fælles forpligtende vision og strategisk plan for udviklingen af turisme som væksterhverv, som skal medvirke til at skabe større turismeomsætning og øge investeringerne i turismen. En fælles plan og ambition, som vi i samarbejde på tværs af kommuner, destinationsselskaber, erhverv og organisationer vil føre ud i livet for at løfte vores fælles mål – at turismen i endnu højere grad bliver en løftestang for en bæredygtig udvikling på Sjælland og øerne.

På vegne af KKR Sjælland og styregruppen for Udviklingsplan for Sjælland og øerne

Niels Hörup
Formand for KKR Sjælland og borgmester,
Solrød Kommune

Carsten Rasmussen
Næstformand for KKR Sjælland og borgmester,
Lejre Kommune

Helle Reedtz-Thott
Formand for styregruppen for Udviklingsplan for
Sjælland og øerne

SAMMENFATNING

UDVIKLINGS-PRINCIPPER

INDSATSOMRÅDER

1

Stærke kraftcentre

Der skal udvikles stærke kraftcentre, som med styrket overnatningskapacitet, kritisk masse og bedre sammenhænge i værditilbuddene kan blive markante feriedestinationer med national og international appel.

2

Større oplevelsesværdi

Den sjællandske natur og kultur skal bringes endnu mere i spil, og gode faciliteter skal få flere ud i naturen og til at bruge kulturen – både turister og lokale borgere. Stærkere reasons-to-go er afgørende for at tiltrække turister til Sjælland og øerne.

3

Bæredygtig kapacitetsudvikling

Sjælland og øerne skal have mere tidssvarende og markedsrelevant overnatningskapacitet, så der for alvor kan ske en vækst i turismen. Kapacitetsudviklingen skal imødekomme turisternes stigende interesse i bæredygtige ferieformer og skal i videst muligt omfang tage udgangspunkt i eksisterende arealer og bygninger.

4

Bedre adgang og mobilitet

Adgangsforholdene og forbindelserne til destinationerne skal øges og synliggøres, så den sjællandske infrastruktur styrkes. Den offentlige transport skal gøres endnu mere tilgængelig, både på det enkelte feriested, til resten af geografien og til hovedstaden.

5

Øget kendskab

Sjælland og øerne skal være en markant national spiller inden for turismen. Stærke fortællinger og must-sees skal profilere Sjælland og øerne, og den nye destinationsgeografi danner grundlag for øget gennemslagskraft og styrket samarbejde om markedsføringen.

TILTAG

1. Udviklingsplaner for stærke kraftcentre
2. Prioritering og udvikling af kapacitetsmæssige kraftcentre
3. Prioritering og udvikling af oplevelsesmæssige kraftcentre
4. Prioritering og udvikling af mulighedsområder

5. Faciliteter til aktivitet i naturen
6. Test af et rekreativt knudepunktssystem
7. Forretningsudvikling inden for outdoor-turisme
8. Styrk de lokale oplevelser
9. Udvikling af signaturattraktioner

10. Dialog med feriehusejere
11. Nye koncepter for feriehusområder
12. Udnyttelse af eksisterende boligmasse til feriehushulende kapacitet
13. Transformation og opgradering af campingpladser
14. Udvikling og etablering af mindre hoteller og overnatningssteder
15. Udvikling af lystbådehavne

16. Tiltrækning og udvikling af nye transportformer
17. Styrket samarbejde mellem transport og turisme
18. Styrkelse af forbindelser og adgang til den offentlige transport

19. Udvikling af tematiske og sammenhængende oplevelser
20. Fælles, målrettet markedsføringsindsats af ydersæsonen
21. Udvikling og synliggørelse af produkter til erhvervsturisme

SUCCESKRITERIER

Sjælland og øerne er **kendt nationalt og internationalt** for feriesteder, byer, natur og oplevelser med høj kvalitet.

Turismen er prioriteret kommunalt i form af investeringer og planlægning for turismen.

Sammenhængen mellem hovedstaden og det øvrige Sjælland og på tværs af Sjælland er styrket, og der er et stærkt samarbejde mellem aktørerne i hele geografien om at udvikle turismen.

Sjælland og øerne er præget af **stærke erhvervsaktører og tiltrækker investeringer** i udvikling af overnatningskapacitet, oplevelser, service og infrastruktur.

PEJLEMÆRKER

Turismen skal **bidrage til den grønne og bæredygtige omstilling** og en reduktion af drivhusgasudledningerne. De miljømæssige konsekvenser af turismen skal reduceres.

Hverdagsliv, fritidsliv og turisme skal gå hånd i hånd. Turismen skal være **grundlag for at opretholde levende lokalsamfund** med detailhandel, kultur og oplevelser.

Antallet af **kommercielle overnatninger skal øges med årligt 3%** fra ca. 4,8 mia. overnatninger i dag til 5,8 mia. overnatninger i 2025.

Den samlede **omsætning skabt af turisme skal øges med 2,25% årligt** fra 12,8 mia. kr. i dag til 15 mia. kr. i 2025. Det vil skabe lokal udvikling og vækst med øget jobskabelse på i alt 3.145 jobs.

Kvaliteten og døgforbruget skal øges, og den enkelte turist skal bruge markant flere penge. **Døgforbruget for feriegæster skal øges med 3% årligt** fra 550 kr. i dag til 675 kr. i 2025.

Kvaliteten af turistoplevelsen skal løftes og **gæstetilfredsheden for turister skal løftes** fra 4,5 til 4,6 på en femskala.

UDVIKLINGSPLANEN I LYSET AF CORONA

Ændret afsæt som følge af COVID-19 pandemien

Udviklingsplan for Sjælland og øerne er en langsigtet plan, der skal skabe grundlag for et markant løft af turismen på Sjælland og øerne.

Arbejdet med planen er iværksat, mens den globale turisme buldrede afsted med årlige, høje vækstrater. Udbruddet af coronavirus i starten af 2020 har sat en brat stopper for turismen og den opadgående vækstkurve i hele verden. Præmisserne er ændret, men behovet for langsigtet udvikling, som planen adresserer, er vigtigere end nogensinde.

Hvordan, hvornår og i hvilken form, turismen vil vende tilbage, er for tidligt at spå om, ligesom det heller ikke på nuværende tidspunkt står klart, hvilke langsigtede økonomiske konsekvenser epidemien vil få. Epidemien er stadig i gang, og forudsætningerne ændrer sig fra dag til dag. De forskellige prognoser peger dog alle på drastiske fald i turismen, hvis lige ikke er set før. Den seneste prognose fra UNWTO fra maj 2020 estimerer et fald i internationale ankomster på mellem 58-78% i 2020 afhængigt af, hvornår grænserne åbner, og at turismen først vil begynde at vende tilbage i 2021¹.

Selvom turismen lige nu lider et markant dyk, så er den internationale turisme kendetegnet ved robusthed og vedvarende vækst på trods af kriser, som f.eks. SARS, 9/11 og den globale finanskrisen. Efterdønningerne af corona-krisen vurderes dog mere omfattende end hidtil sete kriser, og det vil derfor tage længere tid, før

de internationale ankomster på verdensplan vil være på 2019 niveau igen. Tourism Economics vurderer, at det først vil ske i 2023².

Kickstart skal gå hånd i hånd med langsigtet udvikling

På den korte bane er der igangsat en række indsatser både på nationalt og lokalt plan, der skal afbøde konsekvenserne og kickstarte genopretningen af dansk turisme.

Det gælder en række nationale hjælpepakker til erhvervs- og kulturlivet med lønkomensation og kompensation for omkostninger til virksomheder, der oplever stor nedgang i omsætning eller har været tvangslukkede.

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har reserveret midler fra den samlede destinationspulje til at genstarte dansk turisme i kølvandet på COVID-19 pandemien, herunder op til 10,3 mio. kr. til et tværgående landsdækkende markedsføringsprojekt rettet mod det danske marked og op til 15 mio. kr. til et tværgående landsdækkende projekt med det formål at kickstarte dansk turisme.

Lokalt understøtter man på forskellig vis erhvervet fra kommuner, destinationsselskaber, erhvervshuse og turist- og erhvervsforeninger gennem bl.a. støtte til markedsføring, produktudvikling, henstand og lignende.

De aktuelle hjælpe- og genopretningstiltag er helt afgørende for at kickstarte turismen igen. Udviklingsplanen er ikke en genopretningsplan, men en langsigtet plan, der står på skuldrene af disse tiltag.

Betydning for Sjælland og øerne

Udviklingen af turismen på Sjælland og øerne sker fra et nyt udgangspunkt ved indgangen til 2020. Derfor skal planens pejlemærker for vækst også inden udgangen af 2021 revurderes i lyset af effekterne af coronavirus og det ændrede udgangspunkt i 2020.

Konsekvenserne af coronakrisen rammer meget forskelligt fra destination til destination, afhængigt af, hvor destinationens gæster kommer fra. Sjælland og øerne har en stor andel af danske turister og landliggere, men også en vis variation i geografien, hvor de sydlige områder i Guldborgsund, Lolland og Vordingborg kommuner har mange udenlandske turister. Samlet set er Sjælland og øerne dog mindre afhængige af internationale gæster end f.eks. den danske Vestkyst.

På sigt kan danskernes ferie i Danmark dog ikke opveje tabet af internationale gæster, da den danske sæson er kort og ikke dækker sensommer og efteråret, hvor særligt tyskerne normalt holder ferie. Det er afgørende, at man fastholder den langsigtede ambition om at opbygge den internationale turisme på Sjælland og øerne, hvis ambitionen om et markant løft af turismen på Sjælland og øerne skal indfries.

NOTE 1: UNWTO: World Tourism Barometer, May 2020

NOTE 2: Tourism Economics: Global Travel Services, Updated outlook, 27. Marts 2020

Den ændrede rejseadfærd kan dog også komme Sjælland og øerne til gode. Danskerne, også dem som ikke normalt ville vælge Danmark, holder ferie i Danmark, og Sjælland og øerne rummer meget af det, turisterne efterspørger – med feriehuse, naturoplevelser, tryghed og god plads. Der er et åbent vindue med mulighed for at vinde markedsandele i det danske marked. Men det kræver, at det er synligt, hvad Sjælland og øerne har at tilbyde, og at der er et udbud af både overnatningsmuligheder, oplevelser og services. For konkurrencen internt i Danmark vil være hård, når alle destinationer skal hente deres gæster fra det danske marked.

Det kræver, at man fastholder fokus på den lange bane og investerer i den langsigtede udvikling af turismen, så Sjælland og øerne står stærkt på den anden side og er klar til at gribe det internationale marked, når turismen igen vender tilbage.

Ændrede tendenser og prioriteringer

Udviklingsplanen for Sjælland og øerne tager afsæt i en situation i 2020, som er kendetegnet ved en række ændrede tendenser og prioriteringer:

- **Primært fokus på hjemmemarked og nærmarkeder:** På den korte bane er hjemmemarkedet og nærmarkederne i Tyskland, Sverige, Norge og Holland endnu vigtigere. I første omgang, fordi grænserne indtil videre er lukkede, men også fordi rejseadfærden ændrer sig, og man holder ferie i hjemlandet eller nabolandene.
- **Ændret rejseadfærd:** Turisterne vil søge til steder, hvor der føles trygt. Destinationer, hvor man kan komme til i bil, hvor der er styr på rengøring og hvor der er mulighed for at holde afstand. Det gælder både i forhold til valg af destination og adfærd på selve destinationen i valget af oplevelser, aktiviteter og services.
- **Ferie i hjemlandet, natur og god plads:** Pandemien forstærker en række af de tendenser, som spirrede allerede inden udbruddet – og situationen rummer også en åbning for Sjælland og øerne. Vi holder mere ferie i hjemlandet og søger væk fra byerne, ud i naturen og i feriehusene ved kysterne, hvor der er god plads og mulighed for afstand.
- **Færre internationale turister med fly:** Det forventes, at den internationale, flybaserede turisme vil være længere tid om at komme tilbage på niveau, både på grund af regler om afstand, færre og dyrere flybilletter og færre penge mellem hænderne hos de potentielle gæster. Sjælland og øerne er i dag ikke så afhængige af disse turister, hvor størstedelen kommer med bil.
- **By-land sammenhængen i et nyt lys:** Fokus har været på at sprede turismen fra hovedstaden og til det øvrige Sjælland og øerne. Med færre internationale turister i København, vil fokus i højere grad være på at trække borgere fra hovedstadsområdet til Sjælland og øerne og på muligheden for at kombinere kyst- og naturferien på Sjælland og øerne med et besøg i Hovedstaden.
- **Hårdere konkurrence:** Konkurrence internt i Danmark om gæsterne mellem destinationerne vil blive hårdere, og også Nordtyskland må forventes at målrette sin markedsføring mod danskerne, når det igen bliver muligt at rejse over grænserne.
- **Udfordret turismeerhverv:** Turismeerhvervet, dvs. overnatning, spisesteder, butikker og oplevelser, er økonomisk pressede. Der er risiko for konkurser, tab af arbejdspladser og færre ressourcer i erhvervet til at investere i den fremtidige udvikling.
- **Behov for innovation og udvikling:** Ændret rejseadfærd og krav om afstand og hygiejne kræver udvikling af nye koncepter og forretningsmodeller i alle dele af erhvervet. Det stiller store krav til erhvervet, men er også med til at accelerere innovationskraften i erhvervet og skabe nye produkter og forretningsmodeller.

KAPITEL 1

INTRODUKTION

Udviklingsplan for Sjælland og øerne er kommunerne i Region Sjællands fælles plan for en ambitiøs og langsigtet udvikling af turismeerhvervet. Turismen skal være en bæredygtig udviklingsmotor, der kan skabe liv, aktivitet og økonomi i form af øget beskæftigelse og attraktivitet på stedet og derigennem bidrage til levende bymiljøer og lokalsamfund året rundt.

Turismen har de seneste ti år været i markant vækst, både nationalt og globalt. I Danmark lå turismen i 2019 25% over niveauet i 2008, og turismen er vokset kontinuerligt siden 2008/09 og frem til starten af 2020.

Turismen er allerede i dag et vigtigt erhverv i geografien og stod for en omsætning på 12,8 mia. kr. [i 2017]. Store dele af Sjælland og øerne uden for hovedstaden har de seneste år også oplevet en positiv befolkningstilvækst, stigende boligpriser og øget beskæftigelse, men udviklingen har været skævt fordelt. Og Sjælland og øerne har ikke oplevet samme vækstrater i turismen som resten af landet.

Selvom Sjælland og øerne rummer en tredjedel af alle danske feriehuse og ligger midt mellem store markeder i hovedstaden og Nordtyskland, står Sjælland og øerne kun for 10% af omsætningen inden for kyst- og naturturismen i Danmark. Efter flere år med stagna-

tion nåede Sjælland og øerne i 2019 for første gang niveauet fra før finanskrisen i antallet af overnatninger.

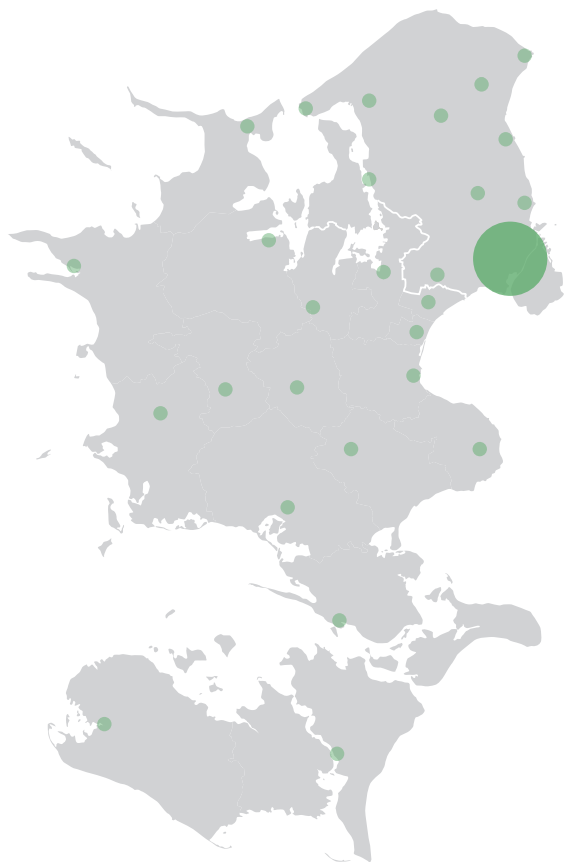
Med udgangspunkt i Sjælland og øerne

De 17 kommuner i KKR Sjælland har ambitioner for turismen og vil stå i spidsen for at give turismen et markant løft som væksterhverv. De 17 kommuner er derfor gået sammen med Dansk Kyst- og Naturturisme, de fire destinationsselskaber på Sjælland og øerne og Realdania om en fælles, prioriteret og gensidig forpligtende plan for udvikling af turismen på Sjælland og øerne. Udviklingsplanen skal indfri turismens potentiale til at skabe bæredygtig vækst på hele Sjælland og øerne.

Planen samtænker turismen på hele Sjælland og de omkringliggende øer, men med et geografisk og politisk udgangspunkt i de 17 kommuner i KKR Sjælland og de fire destinationsselskaber.

UDVIKLINGSPLANENS UDGANGSPUNKT: Planen samtænker turismen på hele Sjælland. Den konkrete plan har geografisk og politisk fokus på de 17 kommuner i KKR Sjælland. Der udarbejdes efterfølgende en tilsvarende plan med fokus på Nordsjælland og de øvrige rekreative områder uden for hovedstaden, som er en del af KKR Hovedstaden.

ET STÆRKT SAMARBEJDE PÅ HELE SJÆLLAND: Fælles for hele geografien – både kommunerne i Region Sjælland og i Region Hovedstaden – er den særlige styrkeposition, der ligger i koblingen mellem storby-, kyst-, kultur- og naturturisme samt erhvervsturisme, som naboskabet til København og Malmø/Skåne giver mulighed for. Der kræver et nært samarbejde om udviklingen af den samlede geografi på tværs af administrative grænser for i fællesskab at løfte turismen på Sjælland og øerne.

Mod et tættere samarbejde

Turismen i Region Sjælland er nært forbundet til hovedstaden og Nordsjælland. Fælles for hele geografien er samspillet mellem storby-, kyst-, kultur- og naturturisme samt erhvervsturisme, som naboskabet til København og Malmø/Skåne giver mulighed for.

Der arbejdes allerede sammen om at styrke sammenhængen i projektet Land og By, og der udarbejdes i direkte forlængelse af nærværende plan en tilsvarende plan med fokus på Nordsjælland og de øvrige rekreative områder uden for hovedstaden. Planen tager afsæt i den strategiske ramme, som er lagt med denne plan, men med et politisk og geografisk udgangspunkt i kommunerne i KKR Hovedstaden. Til sammen skaber det et koordineret og fælles grundlag for udviklingen af turismen på hele Sjælland og afsæt for et tæt samarbejde på tværs af administrative skel.

Projekter om flere turister til Region Sjælland

Udviklingsplan for Sjælland og øerne skal ses i tæt sammenhæng med projekterne Land & By og Vækstforløb for flere turister på Sjælland og øerne. Projekterne er finansieret gennem Vækstforum Sjælland og skal fremme tiltrækning af flere turister til Sjælland og øerne gennem udvikling af tilbud til internationale turister, fokus på digitalisering og dataopsamling samt styrke sammenhænge mellem land og by. Projekterne løber i perioden 2019-2021.

1) Styrkelse af sammenhænge

Projektet har til formål at understøtte og bidrage til et stærkere og mere sammenhængende turismesamarbejde på tværs af hele den sjællandske geografi. Målet er at øge turismestrømmen på tværs af land og by og forløse områdets fulde turismepotentiale gennem nye samarbejder, fælles projekter og indsatser. Projektet har fokus på en sammenhængende destinationsoplevelse, en sammenhængende turismeindsats og en sammenhængende plan.

2) Vækstforløb for flere turister på Sjælland og øerne

Projektets formål er at skabe et bedre match mellem udbuddet af oplevelser, serviceydelser og efterspørgslen fra en række prioriterede målgrupper. Målet er at styrke en række små- og mellemstore virksomheder inden for turismebranchen.

Udviklingsplanen sætter en fælles retning

Udviklingsplan for Sjælland og øerne udtrykker en fælles ambition for turismeudviklingen frem mod 2025. Udviklingsplanen indeholder anbefalinger til, hvad der skal til for at give turismen et varigt og markant løft som væksterhverv på tværs af kommunerne på Sjælland og øerne. Turismen skal som væksterhverv være grundlag for at skabe lokal vækst, øget beskæftigelse og bæredygtig lokal udvikling.

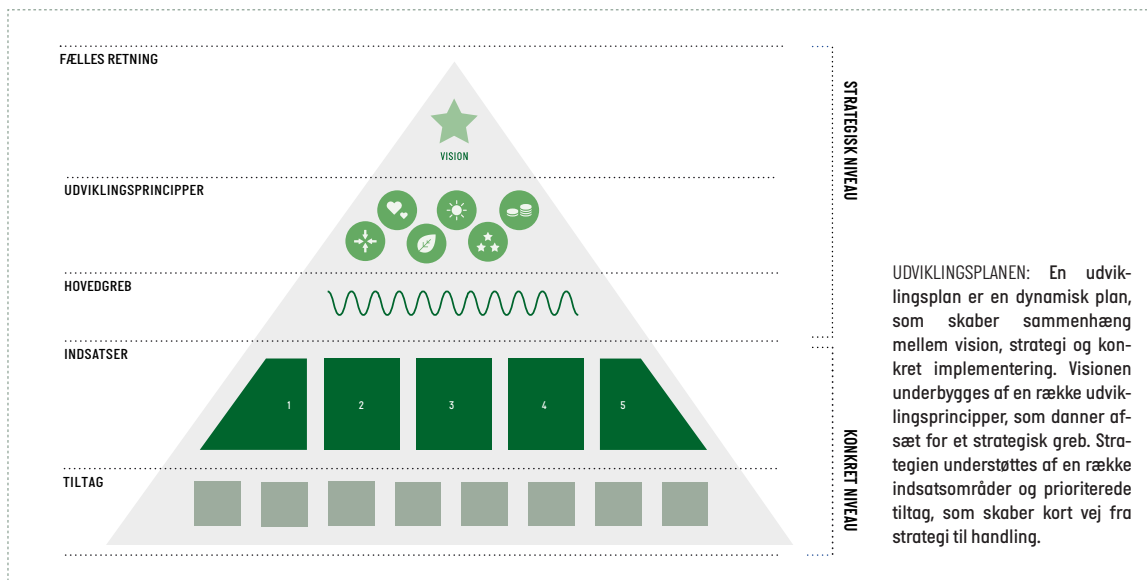
Planen udgør en overordnet, tværkommunal ramme for udviklingen, som det er op til kommuner, destinationsselskaber, grundejere, erhvervsaktører m.fl. at udfylde sammen og hver for sig. Udviklingsplanen for Sjælland og øerne udstikker retningen, men det er samtidig en dynamisk plan. Den kan løbende opdateres og videreudvikles, så den afspejler de aktuelle behov og favner de muligheder, der dukker op.

Udviklingsplanen har fokus på den fysiske og erhvervs-mæssige planlægning. Udviklingsplan for Sjælland og øerne er en mulighed for at arbejde målrettet med at bane vejen for nye offentlige og private investeringer, og den giver et fælles grundlag, der skaber sikkerhed omkring nye investeringer i turismen. Udviklingsplanen indeholder konkrete udviklingsindsatser, prioriterer steder med potentiale og danner grundlag for tiltag i de 17 kommuner og fire destinationsselskaber.

Udviklingsplanen har en tidshorisont frem mod 2025, men flere af tiltagene vil også skulle fortsætte efter 2025. Det er dog afgørende, hvis ambitionerne skal indfries, at der igangsættes tiltag med det samme og bygges videre på det, der allerede er i gang. Derfor lægger planen både op til tiltag, som skal igangsættes og realiseres nu og her, og peger på behov for tiltag og investeringer på længere sigt.

ROSKILDE FJORD, Foto: Ole Malling

Analysegrundlag for udviklingsplanen

Bag udviklingsplanen ligger et omfattende kortlægnings- og analysearbejde udarbejdet af analyseinstituttet Wilke og Kvistgaard Evaluering og Analyse. Kortlægningen og analyserne er opsamlet i tre delrapporter, som er udviklet i perioden juli-oktober 2019:

- En **kortlægning og analyse** af de stedbundne potentialer i den sjællandske natur og kulturarv og analyser af udviklingstendenser og værdiskabelse i overnatningskapaciteten samt turismeerhvervet.
- Et **sammendrag** for hver af de 17 kommuner i Region Sjælland med en overordnet beskrivelse af turismen i kommunen, grundlæggende fakta og opsummering af, hvad kommunen aktuelt arbejder med af nye tiltag.
- En oversigt over de sjællandske **styrkepositioner og potentialer** på grundlag af en sammenstilling af kortlægningen og analyser af markedet.

Alle data, der henvises til i udviklingsplanen, er baseret på Wilke og KVEAs kortlægning og markedsanalyse med mindre andet er anført.

Udviklingsplan for Sjælland og øerne bygger desuden oven på viden og erfaringer fra projekterne:

- Kernefortælling Det Sjællandske Ørige, 2018 – Seismonaut
- Fælles retning for turismen i Region Sjælland, 2017
- Vidensgrundlag til en Fælles retning for Sjællandsturismen, 2017 – ESHB

Et solidt grundlag og en involverende proces

Udviklingsplan for Sjælland og øerne bygger på en omfattende kortlægning og analyse af potentialer i det sjællandske turismeprodukt og efterspørgslen fra markedet. Samtidig er udviklingsplanen resultatet af en involverende proces og dialog. Der er gennemført interviews med medarbejdere fra de involverede kommuner, udvalgte erhvervsaktører og kulturinstitutioner. Repræsentanter for de 17 kommuner og fire destinationsselskaber har været samlet til fælles workshop, og der har været afholdt mindre, tematiske og geografiske workshops.

Destinationscheferne har fulgt arbejdet tæt og fungeret som arbejdsgruppe. En styregruppe bestående af repræsentanter fra de 17 kommuner i KKR Sjælland,

repræsentanter for destinationsselskaberne i KKR Sjælland, Dansk Kyst- og Naturturisme, Wonderful Copenhagen og Realdania har sat retningen for arbejdet. Derudover har arbejdet løbende været drøftet i KKR Sjælland. Turismedforum Sjælland, som repræsenterer erhvervet, har fulgt arbejdet. Processen har desuden været fulgt af den nationale følgegruppe, bestående af brancheorganisationer og relevante ministerier og styrelser, som blev etableret i forbindelse med Udviklingsplan for Vestkysten.

Udviklingsplan for Sjælland og øerne er finansieret af kommunerne i KKR Sjælland, Realdania, Region Sjælland, destinationsselskaberne på Sjælland og øerne samt Dansk Kyst- og Naturturisme.

STEDER PÅ SJÆLLAND OG ØERNE, DER VISER VEJEN

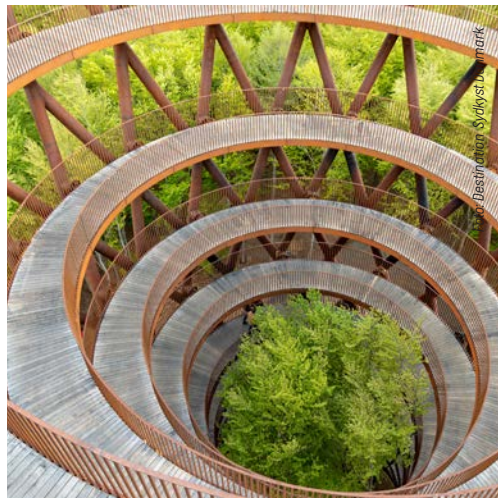

Dragsholm Slot

Midt i den naturskønne UNESCO Global Geopark Odsherred ligger det 800 år gamle Dragsholm Slot, hvor fortid, nutid og fremtid forenes. Dragsholm Slot viser, hvordan en ambitiøs satsning på lokale fødevarer og kvalitet kan sætte et sted på landkortet og være med til at understøtte fortællingen om Odsherred som destination.

Camp Adventure: Skovtårnet

Siden sin åbning i marts 2019, har Camp Adventures Skovtårnet oversteget alle forventninger og haft ca. 350.000 besøgende i 2019. Den massive succes vidner om tilstedeværelsen af et uindfriet turismebehov på Sjælland for den unikke, must-see attraktion med høj æstetisk, og ikke mindst "instagramable", oplevelsesværdi.

Møn: Camønoen og Dark Sky

Den 175 km lange vandrerute Camønoen har givet Møn et stærkt turisttilbud, der sammen med Møns Klint og udnævnelsen som Dark Sky Park er med til at profilere Møn, som en destination med autentiske og spektakulære naturoplevelser. Camønoen er et godt eksempel på, hvordan sammenbinding af stedsspecifikke potentialer, engagering af lokale drivkræfter og gennemført branding skaber grundlag for succesfuld destinationsudvikling.

Foto: Praktik Arkitektur

Stevns Klint: Besøgscenter og verdensarv

Med udnævnelsen af Stevns Klint til UNESCO Verdensarv i 2014 er der for alvor kommet fokus på den særegne natur og historie for området. Med etableringen af et nyt ambitiøst besøgscenter er attraktionen et eksempel på, hvordan offentlige og private investeringer kan gå hånd i hånd. Og med en arkitektur, der fortæller de lokale historier om kalken og klinten, viser attraktionen vejen til, hvordan den sjællandske natur- og kulturhistorie kan bringes i spil på nye måder.

Holmegaard Værk

Siden 1825 har Holmegård Glasværk været fanebærer for kunst, håndværk og kultur, både lokalt, nationalt og internationalt. Med genåbningen i foråret 2020 Holmegaard Værk et godt eksempel på, at der igennem samarbejde mellem museer, kommuner, virksomheder, fonde og filantropiske foreninger kan skabes attraktioner med afsæt i den sjællandske kulturhistorie, som er til gavn for både lokalsamfund og turister.

Foto: Museum Sydøstjylland

Foto: Destination Sydøstjylland

The Normans – Boutique Bed and Breakfast

Parret bag The Normans på Stevns har sat en ære i atmosfære, design, kvalitet og komfort, og de har formået at skabe et overnatningstilbud udover det sædvanlige. De har vist, hvordan et urbant, moderne høj kvalitetstilbud, selv i lille i skala og på landet, kan blive et turismemæssigt forbillede og sætte nye standarder for kvalitet.

Foto: VisitLolland-Falster

Knuthenborg Safaripark

En af de største attraktioner på Sjælland og øerne er Knuthenborg Safaripark med et årligt besøgstal på 326.000 – et tal, der er steget med hele 26,3 % fra 2017 til 2018. Med etableringen af luksustelte i Knuthenborg Camp viser parken nye koncepter for overnatningskapacitet af høj kvalitet. Luksusteltene har en enkel karakter og høj oplevelsesværdi, der spiller sammen med kerneproduktet.

Foto: BIRK København

Haveje – Feel Free

Strandcaféen Haveje ved Gudmindrup Strand tilbyder en oplevelse udover det sædvanlige ishus. Her serveres lokal økologisk is og burgere af høj kvalitet, og der afholdes koncerter og events for børn. Konceptets succes viser et uforløst potentiale for kystnære oplevelser og kvalitetstilbud, der kan skaleres. Der er således også åbnet en Haveje i Marielyst og Liseleje.

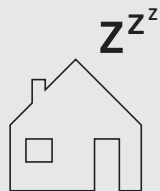
KAPITEL 2

STRATEGISK AFSÆT

SJÆLLAND OG ØERNE I TAL

KOMMERCIELLE OVERNATNINGER³

SJÆLLAND OG ØERNE

4,8 mio.

KYST- OG NATURTURISME I DK

39,8 mio.

DANMARK

56,0 mio.

TURISMEOMSÆTNING

SJÆLLAND OG ØERNE

12,9 mia. kr.

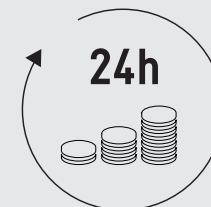
KYST- OG NATURTURISME I DK

63,2 mia. kr.

DANMARK

132,5 mia. kr.

DØGNFORBRUG FOR FERIEGÆSTER

SJÆLLAND OG ØERNE

550 kr.

KYST- OG NATURTURISME I DK

750 kr.

DANMARK

950 kr.

NOTE 3: Antallet af kommercielle overnatninger kommer fra den pr. februar 2020 senest tilgængelige statistik. Overnatningstallene dækker år 2019, mens opgørelsen af omsætning og døgnforbrug bygger på målinger for året 2018.

KILDE: Danmarks Statistik og VisitDenmark.

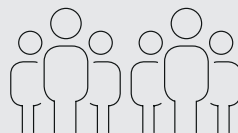
AREAL / KM²

7.725

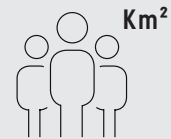
KYSTSTRÆKNING / KM

1.823

INDBYGGERE

837.087

INDBYGGERE / KM²

108

KOMMUNER

17

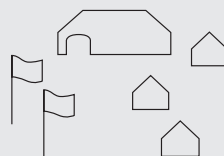
FERIEHUSE

68.656

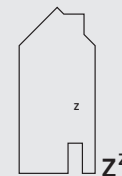
CAMPINGPLADSER

62

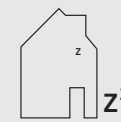
FERIECENTRE

12

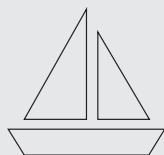
> 40 SENGE
HOTELLER

58

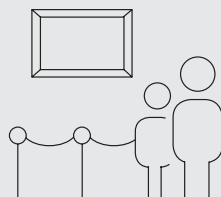
MINDRE HOTELLER

67

LYSTBÅDEHAVNE

78

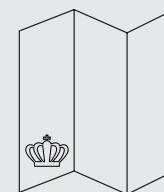
MUSEER

50

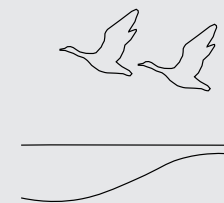
UNESCO-UDMÆRKELSER

4

NATIONALPARKER

1

NATURPARKER

3

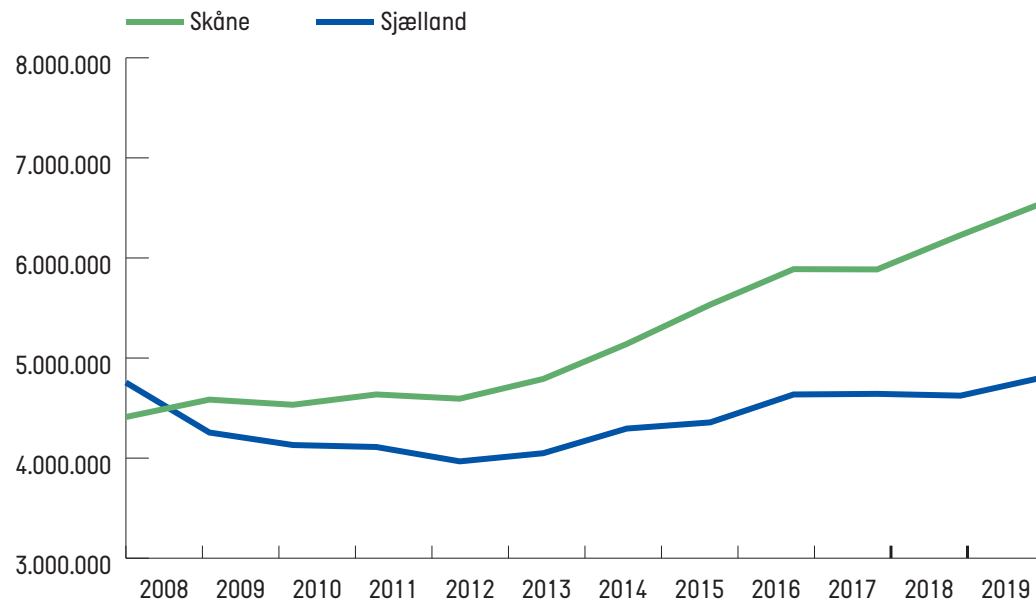
Et markant løft af turismen på Sjælland og øerne

Turismen på Sjælland og øerne er et vigtigt erhverv, som bidrager til lokale jobs, og siden 2013 har Sjælland og øerne igen oplevet vækst i antal overnatninger. Og der er meget at bygge videre på: mange oplevelser i naturen, en rig kultur og historie, flere museer, idylliske små-øer og kvalitetsfødevarer.

Samtidig er der gode takter, som viser, at der er et marked for kvalitet og en vilje og evne til at investere i udvikling af den sjællandske turisme. Det gælder eksempelvis et oplevelsesprodukt som Knuthenborg Safaripark, det nyåbnede Camp Adventure og et høj-kvalitets overnatnings- og spisested som Dragsholm Slot.

Desuden er der en lang række ambitiøse udviklingsprojekter på tegnebrættet i hele geografien. Over de kommende år realiseres nye attraktioner og udvikles eksisterende til en samlet værdi af mere end 680 mio. kr., bl.a. Holmegaard Værk, Kongehallen i Sagnlandet Lejre, besøgscenter ved Stevns Klint, Brorfelde Observatorium og Vikingeskibsmuseet i Roskilde. Der er således en række store investeringer at bygge videre på.

Imidlertid har Sjælland og øerne ikke haft del i væksten i samme omfang som andre dele af Danmark. Sjælland og øerne er i dag den region i Danmark, som har færrest kommercielle overnatninger årligt, og i forhold til antallet af overnatninger er Sjælland og øerne blevet markant overhalet af Skåne. Med en samlet udviklingsplan for Sjælland og øerne er målet at give turismen et varigt og markant løft, så regionen får del i væksten i turismen – og turismen dermed kan være løftestang for en bæredygtig, lokal udvikling.

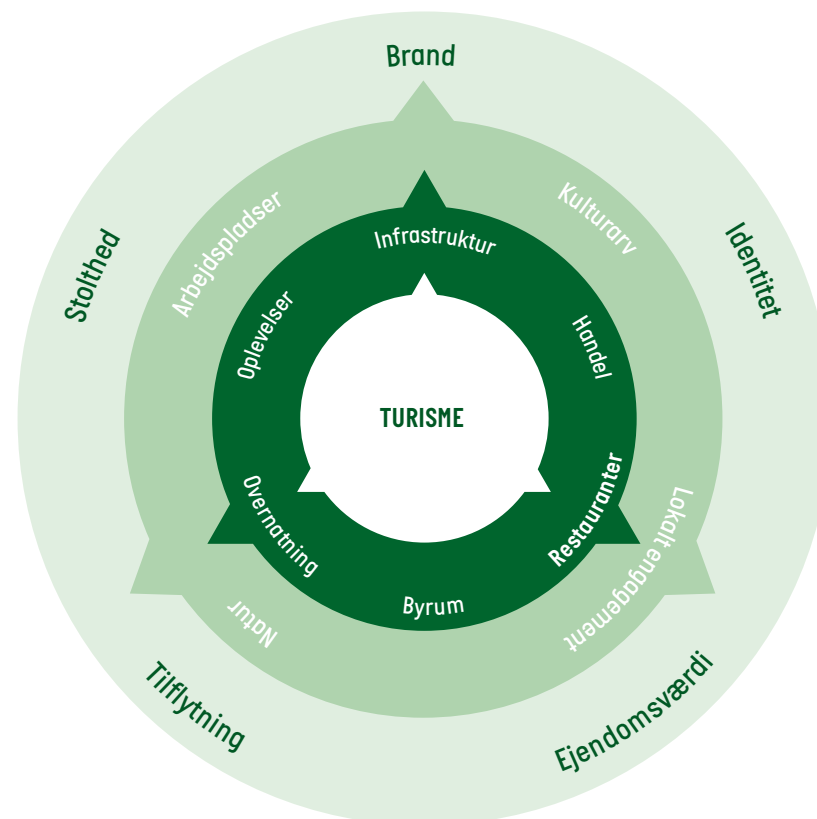
UDVIKLING I ANTAL ÅRLIGE OVERNATNINGER: I slutningen af 00'erne havde Region Skåne og Sjælland og øerne (Region Sjælland) nogenlunde lige mange antal overnatninger. I dag har Region Skåne ca. dobbelt så mange. Væksten kommer særligt fra indbyggere i de omkringliggende større byer, der efterspørger korte ferier og getaways og er båret frem af en vækst i gode overnatningssteder og fokus på gode spisemuligheder.

Turisme skal skabe bæredygtig udvikling

Mens store dele af Sjælland og øerne de seneste år har oplevet befolkningstilvækst, stigende boligpriser og øget beskæftigelse, har særligt de kystnære kommuner på Sjælland, som ligger længst fra hovedstaden, ikke fulgt med den nationale vækst i BNP pr. indbygger. Disse områder er sårbare over for konjunkturændringer og har brug for flere ben at stå på i form af nye erhvervsmuligheder og stedbundne jobs, hvis og når der sker ændringer i den eksisterende erhvervsstruktur. Samtidig er det også i disse områder, at turismen har den største økonomiske betydning.

Vækst i turismen skal være en udviklingsmotor, der skaber liv, aktivitet og økonomi i form af øget beskæftigelse og attraktivitet på stedet og derigennem bidrager til at understøtte levende bymiljøer og lokalsamfund året rundt. Det skal understøtte jobskabelse og et mere robust arbejdsmarked i de dele af Sjælland og øerne, som oplever urbaniseringens konsekvenser. Turismen skal være med til at opretholde et kundegrundlag for detailhandel, restauranter, kultur og naturoplevelser, som kommer både borgere og turister til gavn.

Udvikling af turismen skal ske i dialog med lokalsamfundene. Opbakning fra lokalsamfundene er afgørende for en bæredygtig vækst i turismen, hvor turismen kommer alle til gode. Her spiller Sjælland og øerne også en vigtig rolle i forhold til – på længere sigt – at sprede turismen fra hovedstaden og dermed understøtte en mere bæredygtig turismeudvikling.

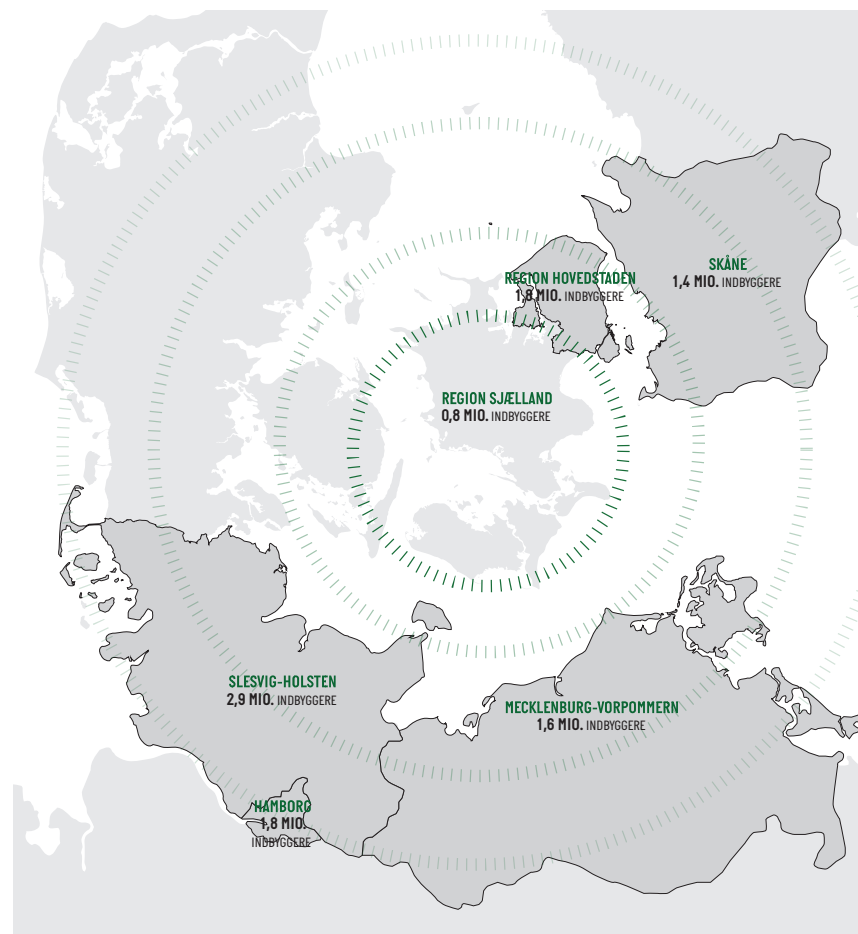
TURISME SKAL SKABE BÆREDYGTIG UDVIKLING: Turismen skal være en udviklingsmotor, der skaber liv, aktivitet og økonomi til gavn for både borgere og turister og bidrager til både social, miljømæssig og økonomisk bæredygtighed.

Et marked i udvikling

Samtidig står Sjælland og øerne overfor en ændret markedssituation indenfor de næste ti år. Åbningen af Femernforbindelsen, forventet i 2028, kan potentielt blive en *game changer* for turismen på Sjælland og øerne. Køretiden fra f.eks. Hamborg bliver i fremtiden reduceret til omkring tre timer til Midsjælland, og det meste af Sjælland vil dermed stå med et opland svarende til de store kystdestinationer såsom Blåvand, Søndervig og Hvide Sande på Vestkysten og et samlet markedsgrundlag på 10,4 mio. mennesker. Dertil kommer de internationale turister, som hvert år besøger København.

At udnytte det markedspotentiale kræver en målrettet indsats i forhold til udviklingen af høj kvalitetsprodukter til både de eksisterende og nye målgrupper. Der skal være en grund til, at det nordtyske publikum skal køre til Sjælland frem for f.eks. de store destinationer langs Vestkysten eller ved den nordtyske Østersøkyst. Og der skal være tilbud af en høj kvalitet til københavnere og internationale besøgende i København, som gør det attraktivt at forlade byen for en stund.

Der skal bygges videre på de forretningsmodeller, samarbejder og brands, der allerede fungerer. Indsatsen skal samtidig professionaliseres, kommercialiseres og skaleres, så turismeerhvervet kan løfte sig fra det lokale til et nationalt – og internationalt – niveau, og så der profiteres af den geografiske nærhed til store markeder i hovedstaden og Nordtyskland.

MARKEDSPOTENTIALE: I fremtiden har Sjælland og øerne har et potentielt marked på 10,4 mio. mennesker inden for en køreafstand på tre timer.

KILDE: Danmarks Statistik, Statistiska Centralbyron og Statistisches Bundesamt

TRENDS OG TENDENSER

Turismen i vækst

Den globale turisme har gennem en længere årrække oplevet vækst og kunne se frem mod vækst, der år efter år fortsatte, drevet af nye vækstmarkeder, voksende middelklasse og stigende rejselyst. Det globale udbrud af coronavirus i starten af 2020 har sat en brat stopper for turismen og den opadgående vækstkurve. Hvordan, hvornår og i hvilken form, turismen vil vende tilbage, er for tidligt at spå om, men turismen har før vist sin evne til at rejse sig igen oven på kriser. På længere sigt vil turismen formentlig igen kunne se ind i vækstscenarier, men i en anden form og indhold, end vi kender turismen i dag.

Natur som ramme om nærvær

Natur og landlige omgivelser får en vigtig rolle i at levere rammer for ro, nærvær og fællesskab. Det giver en tiltrængt modsætning til det urbane, som er præget af fart, foranderlighed og høj stimulering. Vi skal gøre mere, nå mere og være flere steder på én gang – både online og offline. Turisten søger at balancere et hektisk hverdagsliv med autentiske oplevelser i og med naturen – fra de rolige og gratis aktiviteter, som alle kan være med i herunder vandring, badning m.m. til de mere nicheprægede og specialiserede oplevelser som f.eks. gastronomi, outdooroplevelser og simple living.

Forandret demografi og livsstil

Ændret demografi med flere rejsevante ældre påvirker markedet. Det gælder især Tyskland, hvor seniormarkedet kommer til at fylde markant mere. Hvor det tidligere hed 50+, hedder det nu 70+. Disse grupper har ofte en lang rejsehistorie for langtursrejser. De vil fortsat gerne rejse, men med en præference for destinationer, der ikke ligger så langt væk. Samtidig opstår der nye målgrupper: flergenerationsrejser, flerfamilieture, venneture, m.m.

Staycation og bæredygtige ferier

Hensynet til bæredygtighed vil slå igenem. Samtidig med at der har været en global vækst i turismen, begynder nye tendenser at formes. Klimaforandringer og bæredygtighed er blevet en stadig større del af bevidstheden, hvilket kommer til udtryk i nye forbrugsmønstre, alternative ferietyper og et større fokus på forskellige rejseformers klimaaftryk. Samtidig oplever mange nordeuropæere, at de sydeuropæiske somre er for varme, mens det tempererede nordiske klima er mere oplagt til en ferie. Endelig bliver tryghed og renlighed vigtige parametre som konsekvens af udbruddet af coronavirus.

CENTRALE MUST-WINS

Seks centrale udfordringer er afgørende at adressere i strategien for udviklingen af turismen på Sjælland og øerne, hvis ambitionen om bæredygtig vækst skal indfries:

Nærhed til hovedstaden skaber ikke nok synergi

København er Sjællands vækstcenter og turismemagnet. Muligheden for at kombinere kyst- og naturferien med en dag i storbyen og dens mange tilbud og attraktioner skiller Sjælland og øernes tilbud ud fra de øvrige danske kyst- og naturdestinationer. Sjælland og øerne har et stort potentiale i nærheden til København, som giver en merværdi til ferien. Desuden er det begrænset, hvor mange indbyggere og turister i København, der besøger Sjælland og øerne som andet end et udflugtsmål til dagsture eller ophold i eget feriehus. Der er et uforløst vækstpotentiale i getaways for indbyggere i hovedstadsområdet, som ikke er understøttet af det eksisterende udbud af oplevelser, overnatning og bospising.

Lavt kendskab – få must-sees

Sjælland og øerne er præget af en høj koncentration af oplevelser, men der er få markante attraktioner og feriesteder, der kan drive en udvikling og skabe brandværdi. Kun få steder, såsom Møn og Roskilde, står frem som egentlige besøgssteder. Det vidner om det begrænsede udbud af steder med national og international appel og et lavt kendskab til, hvad Sjælland og øerne kan tilbyde. Der er dog flere nye attraktioner på vej, og et større kendskab til produktet, stærkere attraktioner og klarere reasons-to-go, er afgørende for at tiltrække turister til Sjælland og øerne.

Lav kvalitet, lavt forbrug og kort sæson

Døgnforbruget hos kyst- og naturturister på Sjælland og øerne er lavt med 550 kr. mod 750 kr. for kyst- og naturturisme i hele landet. Det hænger dels sammen med overnatningsformer med lav værdiskabelse, og dels at udbuddet og kvaliteten af oplevelser, bymiljøer og services er lav. Samtidig har Sjælland og øerne en meget kort højsæson og ikke fat i skuldarsæsonerne, særlig efterårsferie og jul, som ellers er efterspurgte tidspunkter af det tyske marked. Der er et vækstpotentiale i udvikling af produkter, services, aktiviteter og events – der skal være noget at lave og komme efter, så både forbrug og sæson kan øges. Det er nødvendigt for at skabe grundlag for tilbud, der lever en større del af året, og som dermed skaber grundlag for et stærkere erhverv, øget kvalitetsudbud og i sidste ende et levende lokalsamfund.

Mangel på kommerciel og relevant kapacitet

I dag er feriehus og camping de primære overnatningsformer på Sjælland og øerne. Her er en tredjedel af alle feriehuse i Danmark placeret, hvoraf en stor del ligger i Odsherred. Det er en betydelig kapacitet, men den udlejes kun i begrænset omfang til kommercielt brug i dag. Størstedelen af feriehusene bruges af ejerne selv, som primært bruger deres huse i højsæsonen. Den eksisterende feriehuskapacitet skaber ikke den værdi, den har potentiale til. Ligeledes har campingturister et lavt døgnforbrug og en lav værdiskabelse med kun 3,7% af det samlede turismeforbrug, og overnatningsformen er i generel nedgang. Der er på nogle af de eksisterende campingpladser et udviklingspotentiale til at skabe mere værdiskabende overnatningsformer.

Lav international appel

Nærmarkedet i Danmark, og særligt hovedstaden, er i dag det primære marked for Sjælland og øerne. Kun i Guldborgsund og Vordingborg kommuner er ca. 50% af turisterne internationale, målt på kommercielle overnatninger, hvoraf Tyskland, Sverige, Norge og Holland er de største markeder. En højere gennemtrængning på det internationale marked er afgørende, hvis vækstambitionen skal nås. Der er et større, uforløst potentiale blandt nordtyskerne – særligt voksne par uden børn.

Kort afstand – men afkoblet

Det meste af Sjælland og øerne kan nås inden for 1-2 timer i bil fra København og 3-5 timer fra Hamborg. Den sjællandske infrastruktur er knyttet sammen med København som centrum med togforbindelser til og fra København til Vest-, Midt- og Sydsjælland og en række lokalbaner. Bevægelsen internt på Sjælland og øerne med offentligt transport er dog ikke oplagt i dag, og det kræver ofte transport i egen bil at komme ud til Sjælland og øernes oplevelsesudbud. Med åbningen af Femern-forbindelsen, forventet i 2028, får Sjælland og øerne dog en hel anden tilgængelighed. Samtidig er det afgørende, at overnatning, oplevelser og services synliggøres og bindes bedre sammen, så turisternes mobilitet øges.

KAPITEL 3

VISION OG STRATEGI

VISION 2025

Sjælland og øerne skal være en markant national spiller drevet af stærke turismemæssige kraftcentre og unikke oplevelser med national og international appel. Turismen skal være drivkraft for bæredygtig vækst på hele Sjælland og øerne og grundlag for levende lokalområder og erhvervsudvikling. Og Sjælland og øerne skal være frontløber for at udvikle Danmark som bæredygtig turismemedestination.

PEJLEMÆRKER

Turismen skal være med til at fremme en positiv udvikling. Turismen på Sjælland og øerne skal bidrage til levende lokalsamfund, højere kvalitet, lokal stolthed, livskvalitet, mindsket miljøbelastning, jobskabelse og økonomisk vækst. Ambitionen er, at Sjælland og øerne i 2025 har oplevet en markant vækst i turismeomsætning, overnatninger, døgnforbrug og gæstetilfredshed.

Sjælland og øerne skal have et varigt og markant løft, og væksten i turismen skal være bæredygtig. Der skal balanceres mellem hensynene til miljømæssig, økonomisk og social bæredygtighed, og turismeudviklingen skal bidrage til opfyldelsen af FN's verdensmål for en bæredygtig udvikling. Det indebærer også, at der som led i implementeringen af planen opstilles succeskriterier for at opnå en bæredygtig udvikling, og udvikles en model for at måle det.

Udviklingsplan for Sjælland og øerne skal bidrage til at indfri de nationale pejlemærker for vækst. Pejlemærkerne tager afsæt i den seneste nationale strategi for dansk turisme, udarbejdet i 2016. Fremadrettet skal udviklingsplanen bidrage til at indfri de pejlemærker for en bæredygtig turismeudvikling, som vil blive fastlagt i den kommende nationale strategi for dansk turisme.

Inden udgangen af 2021 skal styregruppen revurdere og evt. justere pejlemærkerne for vækst i lyset af effekterne af coronavirus og det ændrede udgangspunkt i 2020.

Levende lokalsamfund

Hverdagsliv, fritidsliv og turisme skal gå hånd i hånd, og turismeudviklingen skal være til gavn for både borgere, sommerhusejere og turister. Borgernes opbakning til turismen og de frivilliges engagement skal fastholdes. Turismen skal være grundlag for at opretholde levende lokalsamfund med byer, detailhandel, kultur og oplevelser i høj kvalitet.

Flere kommercielle overnatninger

Antallet af kommercielle overnatninger skal øges med årligt gennemsnitligt ca. 3% fra ca. 4,8 mio. overnatninger i dag til 5,8 mio. overnatninger i 2025. Væksten indebærer en stigning i antallet af overnatninger pr. indbygger til 6,8 mod de i dag 5,5 overnatninger. På landsplan er der i dag i gennemsnit 9,3 registrerede overnatninger pr. indbygger. Væksten i antallet af kommercielle overnatninger skal fordeles ligeligt på det nationale og de internationale markeder.

Vækst i turismeomsætningen

Det samlede turismeforbrug på Sjælland og øerne skal øges fra 12,9 mia. kr. til 15 mia. kr. i 2025. Pejlemærket bygger på en årlig gennemsnitlig vækst på 2,25%, hvilket svarer til de nationale vækstsmål. Det vil skabe lokal udvikling og vækst med øget jobskabelse på ca. 3.145 jobs.

Øget døgnforbrug

Kvaliteten og døgnforbrug skal øges. Den enkelte turist skal bruge markant flere penge under opholdet på Sjælland og øerne. Døgnforbruget for feriegæster skal øges fra 550 kr. i 2018 til 675 kr. i 2025. Pejlemærket bygger på en årlig gennemsnitlig vækst på 3%.

Højere gæstetilfredshed og kvalitet

Gæstetilfredsheden og kvaliteten af turistoplevelsen skal løftes. Målet for 2025 er, at turisterne giver en gennemsnitlig score for tilfredshed med oplevelsen på 4,6 på en femskala. I dag ligger den gennemsnitlige score på 4,5.

SUCCESKRITERIER

Følgende succeskriterier skal være opfyldt, før pejlemærkerne kan realiseres:

- Sjælland og øerne er kendt nationalt og internationalt for feriesteder, byer, natur og oplevelser med høj kvalitet.
- Turismen er prioriteret kommunalt i form af investeringer og planlægning for turismen.
- Sammenhængen mellem hovedstaden og det øvrige Sjælland og øerne og på tværs af Sjælland er styrket, og der er et stærkt samarbejde mellem aktørerne i hele geografien om at udvikle turismen.
- Sjælland og øerne er præget af stærke erhvervsaktører og tiltrækker investeringer i udvikling af overnatningskapacitet, oplevelser, service og infrastruktur.

MARKEDER OG MÅLGRUPPER I 2025

Udviklingsplan for Sjælland og øerne bygger videre på de kvaliteter – bl.a. kyst, natur, kultur og kulturhistorie – som allerede er i geografien i dag. Det handler om at gøre styrkepositionerne endnu stærkere og opbygge nye styrkepositioner med udgangspunkt i de eksisterende potentialer. I 2025 skal Sjælland og øerne tilbyde produkter inden for henholdsvis kyst og natur, udflugter og getaways og møder og konferencer.

Kyst og natur

Sjælland og øerne skal i 2025 i endnu højere grad være et eftertragtet feriested for længere ferieophold ved kysten – særligt fra det nordtyske marked. Sjælland og øerne rummer natur, strande og vand af meget høj kvalitet. Samtidig er der et fintmasket net af attraktioner og en nærhed til København som Danmarks hovedstad og oplevelsesby. Betydningen af disse stærke kvaliteter understøttes af undersøgelser af tilfredsheden blandt turister og undersøgelser af, hvad turister sætter særligt pris på.

Det sjællandske kyst- og naturprodukt appellerer i høj grad til familier med børn, som også har en præference for at holde længere ferier ved andre koldvands-

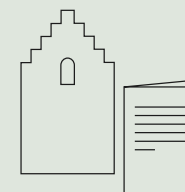
KYST OG NATUR

UDFLUGTER OG GETAWAYS

MØDER OG KONFERENCER

destinationer. Det gælder særligt turister fra det tyske marked, som allerede i dag vælger den sydlige del af Sjælland til. Potentialet fra Nordtyskland er stort, ligesom kyst- og naturproduktet også appellerer til det svenske, norske og hollandske marked.

Kyst- og naturproduktet er imidlertid også en markant driver for feriehusejerne, der især kommer fra hovedstadsområdet. Tyngdepunktet for denne gruppe har især været den nordøstlige del af Sjælland – især Odsherred, der rummer Danmarks største koncentration af feriehuse. I stigende grad rykker væksten i dette marked sig i sydvestlig retning, eksempelvis mod Sydsjælland og øerne.

I takt med at outdoor-relaterede ferieformer i de kommende år forventes at vokse, vil også segmenter inden for dette område være et potentiale for Sjælland og øerne. Det gælder eksempelvis vandring, cykelferie, lystsejls og lystfiskeri.

Udflugter og getaways

Sjælland og øerne skal i 2025 i endnu højere grad være et oplagt besøgsområde for udflugter og getaways. Sjælland og øerne rummer en enestående koncentration

af gamle købstæder, herregårde, kroer, museer m.m. De udgør unikke miljøer, arkitektoniske højdepunkter og monumenter fra Danmarks lange historie. Der er relativt få oplevelser, der har internationalt niveau, men det brede spektrum og den samlede mængde af dem er sammen med naturen et rigt udbud af oplevelser, som skaber grundlag for dagsudflugter og getaways, hvor motivet for ferien er at forlade storbyen i en til to overnatninger. Det er turister, der rejser efter gastronomi, gode kulturoplevelser, vandreture, ophold med kvalitet mv. Det er et marked, der ofte har en betydelig betalingsvilje, hvis ellers oplevelses-, overnatnings- og spiseproduktet er af høj nok kvalitet.

Udflugtsmarkedet finder i høj grad sine målgrupper i hovedstadsområdet blandt dets indbyggere og på sigt internationale turister. Det er især den østlige del af Sjælland og øerne med bl.a. Roskilde, der har fat i dette marked. Enkeltstående attraktioner med nok tiltrækningskraft har potentiale til at blive en del af udflugtsmarkedet.

Potentialet i getaway-markedet kommer primært fra hovedstadsområdet og Nordtyskland og i mindre grad fra andre dele af Danmark, Sverige, Holland og

Norge. Det har i mange år været storbyerne, som har mærket væksten fra denne del af markedet, men i de kommende år er det vurderingen, at væksten i stigende grad rykker ud i storbyernes nærmarkeder. Det opleves eksempelvis i Nordtyskland og ikke mindst i Skåne.

Møder og konferencer

Sjælland og øerne skal i 2025 være et stærkt tilbud for business-getaways i form af møder og konferencer. Som opland til Københavns store erhvervssektor har Sjælland og øerne et stærkt udgangspunkt for at arbejde med at udvikle tilbud inden for erhvervsturisme. Der er en koncentration af conference- og mødefaciliteter på særligt Øst- og Midtsjælland. Der er ofte tale om produkter, som ligger i unikke bymæssige, historiske og naturmæssige rammer.

Det er et marked, som både skaber høj værdi, oplever vækst og som har potentiale til endnu mere. Det er også et marked, som kan være med til at give mere robusthed for eksempelvis en overnatningsvirksomhed, der også appellerer til private getaways. Her kan møder og konferencer være med til at skabe forretning på hverdage og uden for den typiske turismesæson.

Marked i 2025

Væksten i 2025 skal primært komme fra det sjællandske hjemmemarked og fra nærmarkederne i Tyskland, Sverige, Holland og Norge. Sjælland og øerne skal profitere på beliggenheden mellem flere store markeder: København, som er landets største by og turistattraktion, Malmø og Skåne og de store tyske markeder i syd. I dag er 67% af de kommercielle overnatninger på Sjælland og øerne fra Danmark, og overnatninger i eget feriehus fylder meget i turismeomsætningen. Væksten i nationale og internationale turister skal gå i hånd i hånd. De nationale turister og feriehus ejernes brug af eget feriehus skaber grundlag for udbud og kvalitet, som er afsætt for at tiltrække flere internationale overnatninger.

Det sjællandske marked – særligt fra København

Region Hovedstaden har 1,8 mio. indbyggere, hvoraf 750.000 af dem er bosat i København. Her er et stort uindfriet markedspotentiale i kraft af landets største by med et indbyggertal i vækst, og hvor mange har en søgen efter oplevelser. Den største turistgruppe er feriehus ejerne, som er bosat i hovedstaden og har et feriehus på Sjælland og øerne. Dernæst kommer udflugtsturister, hvor flest bor i hovedstadsområdet og det øvrige Sjælland.

De internationale nærmarkeder – Tyskland, Sverige, Holland og Norge

Tyskland er i dag det næststørste nærmarked med en femtedel af de kommercielle overnatninger i geografien. Det tyske marked er kendetegnet ved, at de ofte vælger feriehuset som overnatningsform. Særligt for dette marked er også, at de ofte holder ferie i de danske skuldærsæsoner, hvilket giver et potentiale til udvidede sæsoner. Fremover vil der imidlertid også være et betydeligt potentiale fra Tyskland i gæster, der også søger andre overnatningsformer i forbindelse med især getaways.

Det svenske, hollandske og norske marked er lige nu hhv. det tredje, fjerde- og femtestørste marked i geografien. Svenske turister er miljø- og kvalitetsbevidste, og den klimavenlige afstand til Sjælland er en motivation for den svenske turist, som imidlertid efterspørger et større kvalitetsudbud.

Det hollandske marked har over en lang årrække fra 2008 til 2018 haft en 0-vækst, men vokser på landsplan – særligt på camping og feriehusudlejning. Det hollandske marked efterspørger, ligesom det svenske, gode natur- og kystoplevelser, og et fokuseret arbejde med at optimere og modernisere camping, kan

dermed tiltrække hollænderne. Et godt eksempel på dette er Camp Møns Klint, som i dag har stor tiltrækningskraft fra Holland.

Sjælland og øerne sidder p.t. på en relativt lille andel af det norske marked, som kun udgør 2% af det samlede antal overnatninger i geografien. På trods af et lavt overnatningstal, står nordmændene for 5% af turisme-forbruget i dag, hvilket vidner om et højt døgnforbrug.

Øvrige internationale markeder

Hovedstaden er også marked for de internationale turister, der er på ophold i København. Antallet af internationale overnatninger i København er over de sidste ca. 10 år fordoblet til ca. 9 mio. og forventes at stige markant de kommende år som følge af bl.a. øget hotel- og flykapacitet til hovedstaden. Det er i dag dog kun 2% af de internationale turister i København, der besøger Vest- og Sydsjælland (inkl. Lolland-Falster). Hovedparten af de internationale turister på Sjælland og øerne er udflugtsturister.

UDVIKLINGSPRINCIPPER FOR EN BÆREDYGTIG TURISME

Udviklingsprincipperne sætter retningen for en fremtidig bæredygtig turismeudvikling på Sjælland og øerne, der balancerer hensynene til miljømæssig, økonomisk og social bæredygtighed og bidrager til opfyldelsen af FN's verdensmål for bæredygtig udvikling. Det gælder særligt mål 8. Anstændige jobs og økonomisk vækst, 11. Bæredygtige byer og lokalsamfund, 15. Livet på land og 17. Partnerskaber for handling.

Udviklingsprincipperne fungerer som et filter, som kommuner, destinationsselskaber, erhverv og øvrige aktører kan prioritere fremtidige indsatser, tiltag og projekter ud fra. Principperne leder frem til en række konkrete indsatsområder og tiltag.

Udviklingsprincipperne har generel relevans for kyst- og naturturismen og har således også været anvendt målrettet i forbindelse med Udviklingsplan for Vestkysten [2018].

Koncentrer udviklingen – skab kritisk masse

Koncentrer udviklingen af den kommercielle turisme på Sjælland og øerne omkring udvalgte kraftcentre, hvor der skal ske en udbygning, fortætning og samling af overnatning, oplevelser og services. De steder med størst potentiale skal udvikles som turistdestinationer, der selvstændigt kan drive en bæredygtig udvikling og vækst, som også rækker udover det nære lokalområde.

Ved at koncentrere og prioritere udviklingen skabes der stærke, levedygtige destinationer med kritisk masse. Det er en forudsætning for, at turismen skaber positive forandringer i og for lokalsamfundet med økonomisk vækst, jobskabelse, nye investeringer i lokalmiljøet, flere oplevelses-tilbud, bedre grundlag for at drive erhverv og i sidste ende mulighed for at tiltrække bosætning.

Beskyt og benyt

Skab bæredygtig turisme på stedets præmisser samtidig med, at kvaliteterne i Sjælland og øernes natur og kulturarv aktiveres. Den sjællandske natur er mild, venlig og indbydende, og samtidig byder Sjælland på mange muligheder for at opleve historiens vingesus. Den milde og indbydende natur og kyster, stedbundne kvaliteter og fortidsminder skal bevares, tilgængeliggøres og sættes i spil i oplevelsesmæssige sammenhænge, uden at der gås på kompromis med natur- og kulturværdier. Det vil skabe nye, attraktive besøgs- og oplevelsessteder for både lokale borgere og turister, få flere ud i naturen og på vandet, og samtidig være med til at skabe en større bevidsthed om natur- og kulturarvs værdierne.

Øg kvaliteten

Øg kvaliteten hele vejen rundt – i bymiljøer, gennem en styrkelse af oplevelserne, en differentiering og et kvalitetsløft af overnatningssteder, samt en styrkelse af spisesteder, fødevarer og services. Derudover skal der skabes flere high-end produkter. Bedre udbud og kvalitet i alle dele af værdikæden og flere muligheder for at bruge penge skal være med til at øge døgnforbruget og oplevelsesværdien for turisten. Højere kvalitet og øget udbud giver samtidig levende og attraktive lokalsamfund med butikker, spisesteder og oplevelser for borgerne.

Styrk de lokale særkender og kvaliteter

Styrk de lokale særkender og kvaliteter på Sjælland og øerne. Differentier produktet fra sted til sted med stærke lokalt forankrede reasons-to-go. Skab en klar rollefordeling, specialisering og profil mellem stederne, så lokale styrkepositioner står tydeligt frem, og så stederne – med hver deres særegne fortælling, tilbud og brand – styrker kendskabet til Sjælland og øerne og tiltrækker forskellige målgrupper på forskellige tider af året. Et større fokus på det enkelte steds kvaliteter er også med til at skabe lokal stolthed og identitet.

Tænk i flere sæsoner

Udvikl oplevelsesudbuddet, sammentænk faciliteter og prissæt produktet henover dagen, ugens dage og årets gang, så det samme sted kan rumme flere forskellige målgrupper på forskellige tidspunkter. Skab grundlag for varme senge og bæredygtige forretningsmodeller, der understøtter liv og aktivitet i lokalsamfundet hele året, og som fordeler turisterne over tid. Beliggenheden lige op ad Danmarks hovedstad, som lever hele året rundt, giver gode muligheder for at arbejde målrettet med udflugter og getaways uden for højsæsonen, bl.a. ved at sammentænke oplevelser i byen, i naturen og ved kysten.

Sammentænk investeringer – skab en positiv spiral

Sammentænk investeringer, så offentlige og private investeringer går hånd i hånd, og så investeringer kommer både borgere og turister til gavn. Med en målrettet strategisk satsning på udvalgte kraftcentre skaber man sikkerhed og retning for de private investeringer og får snebolden til at rulle. Det fjerner noget af risikoen for den enkelte investor, er grundlag for robuste forretningsmodeller og giver mere værdi for pengene – til gavn for både borgere og turister.

KAPITEL 4

STRATEGISK GREB

Sjælland og øerne skal løfte sig fra at være en lokal spiller med et fragmenteret udbud til at være en markant national spiller drevet af stærke turismemæssige kraftcentre med komplette værdikæder, kritisk masse og stærke autentiske brands med gradvis større international appel.

Sjælland og øerne opererer ikke i dag som én samlet destination, og det er heller ikke målet for fremtiden. Sjælland og øerne skal dyrke forskelligheden i de enkelte destinationer og gennem tematiske specialiseringer, der styrker rollefordelingen mellem de sjællandske destinationer, øge gennemslagskraften og differentiere produktet. Udviklingen skal ske gennem en prioritering af udvalgte kraftcentre, der skal skabe øget kritisk masse og drive udviklingen af turismen frem – til gavn for hele geografien.

Stærke kraftcentre skal drive udviklingen

For at Sjælland og øerne kan løfte sig til at være en markant national og international spiller, skal udviklingen koncentreret og prioriteres udvalgte steder i geografien. Der skal fokuseres på at videreudvikle de steder, hvor turismen allerede er veletableret, og de steder, hvor der er en spirende udvikling i gang, skal modnes. Kun herigennem får Sjælland og øerne mulighed for at mobilisere de fornødne ressourcer til at udvikle turismen til dens fulde potentiale.

Udviklingen skal koncentreret i stærke kraftcentre, som med styrket overnatningskapacitet, kritisk mas-

se og bedre sammenhæng i værditilbuddene kan blive markante feriedestinationer. Kraftcentre skal ikke kun drive sig selv, men skal løfte hele geografien gennem øget tiltrækning af turister og øget mobilitet og oplevelsessammenhænge mellem kraftcentre og de omkringliggende byer og steder.

Stærke sammenhænge mellem land og by

København er landets største attraktion og en af de primære drivere for turismen på Sjælland og øerne. Sammenhængen mellem hovedstaden og det øvrige Sjælland og øerne skal styrkes. Nærheden til København er afgørende for turismen på Sjælland og øerne. Der skal skabes endnu mere synergi og merværdi til ferien på Sjælland og øerne – og omvendt skal Sjælland skabe merværdi til borgere og turister i København. Det skal gøres gennem stærkere samarbejder og ved at binde kyst-, kultur-, natur-, storby- og erhvervsturisme sammen. Oplevelser og steder på hele Sjælland og øerne skal bindes stærkere sammen på tværs af land og by med fokus på en skarp fortælling og bestemte målgrupper, så værditilbuddet styrkes og differentieres.

Med afsæt i de nye, stærke destinationsselskaber, som er etableret eller er under etablering, skal der arbejdes hen mod et langt stærkere turismesamarbejde og stærkere sammenhænge på tværs af den Sjællandske geografi. Det skal skabe grundlag for ny samarbejder, nye fælles projekter og indsatser på tværs af geografien

Stærke specialiseringer

Der skal arbejdes med tematiske specialiseringer med afsæt i de eksisterende kvaliteter, som den sjællandske geografi byder på, for at Sjælland og øerne løfter sig fra det helt nære og får stærk national og international appel. Specialiseringerne skal danne afsæt for en stærkere rollefordeling internt på Sjælland og øerne og for en udvikling af stærkere oplevelsessammenhænge på tværs af geografien.

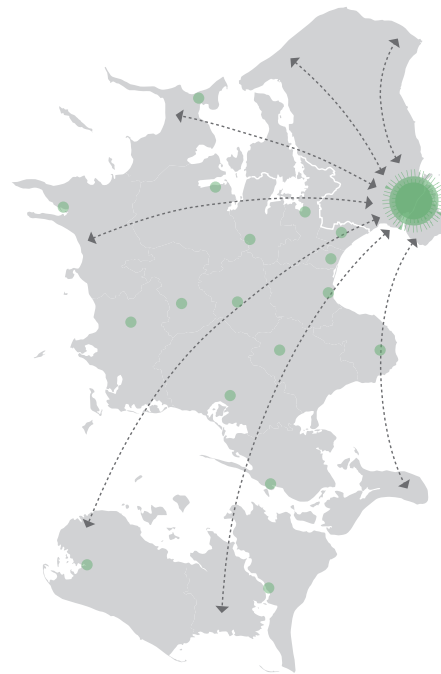
Markante must-sees – oplevelser, naturområder, historiske seværdigheder, attraktioner m.m. skal understøtte specialiseringer og både tiltrække turister og borgere fra hovedstadsområdet og internationalt, men også øge mobiliteten blandt turisterne internt på Sjælland, så de bevæger sig i en større radius end det helt nære lokalmiljø om det enkelte feriested.

Sjælland og øernes fortælle-mæssige ramme består af fire markante specialiseringer. De skal formidle, synliggøre og styrke Sjælland og øernes differentierede turismeudbud, og de skal danne afsæt for markedsføring på tværs af flere destinationsselskaber, hvor forskellige tilbud og produkter kan koncentreret i fire stærke fortællinger. Og fortællingerne skal skabe grundlag for prioritering af udviklingsindsatser, målgrupper og koncepter. De fire tematiske specialiseringer på Sjælland og øerne er Det rekreative åndehul, Naturens nærvær, Historien om Danmark og Det moderne Danmark.

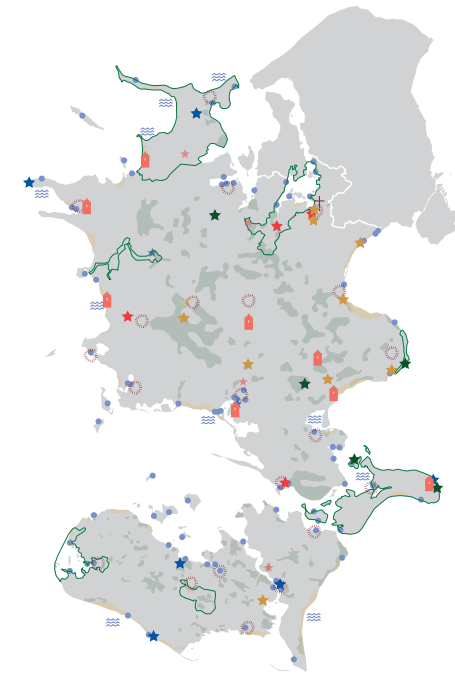
GENTÆNK SJÆLLAND OG ØERNE

STÆRKE KRAFTCENTRE SKAL DRIVE VÆKSTEN: Udviklingen skal koncentreres i stærke kraftcentre med fulde værdikæder, kritisk masse og national og international appel. Kraftcentrene skal drive væksten i turismen og skabe ringe i vandet til den omkringliggende geografi.

STÆRKE SAMMENHÆNGE MELLEMLAND OG BY: Stærkere sammenhænge skal skabe merværdi af nærheden til København, som er landets største attraktion og en af de primære drivere for turismen på Sjælland og øerne. Oplevelser og steder på Sjælland skal bindes stærkere sammen på tværs af land og by, så værditilbuddet styrkes.

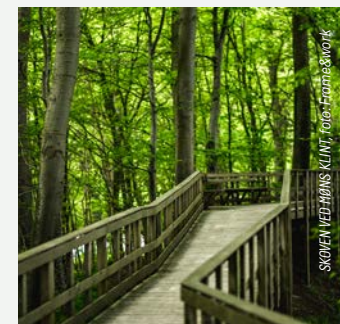
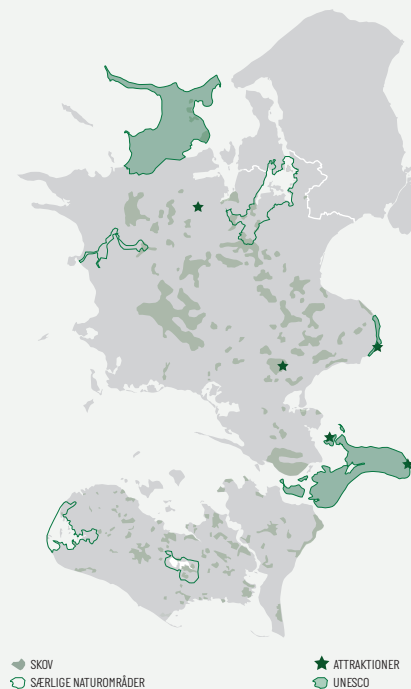
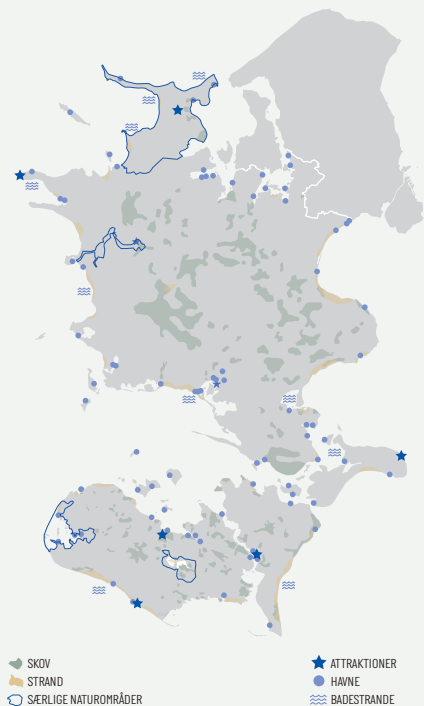
- DET REKREATIVE ÅNDEHUL
- NATURENS NÆRVÆR
- HISTORIEN OM DANMARK
- DET MODERNE DANMARK

STÆRKE SPECIALISERINGER: Fire stærke specialiseringer sætter Sjælland og øernes høje koncentration af oplevelser – oplevelsescentre, museer, kulturarv, naturområder og strande – ind i en større fortælle-mæssig ramme. Stærke specialiseringer skal skabe en klarere rollefordeling, øge mobiliteten og skabe større synlighed og gennemslagskraft nationalt og internationalt.

NOTE: Nordsjælland og de øvrige rekreative områder i Region Hovedstaden indgår i en tilsvarende plan og fremgår derfor ikke af de følgende kort.

FIRE STÆRKE SPECIALISERINGER

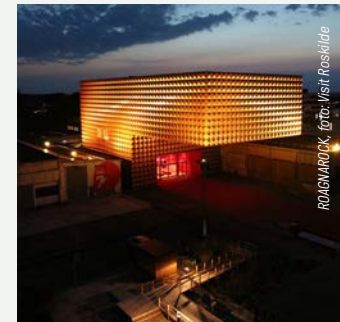
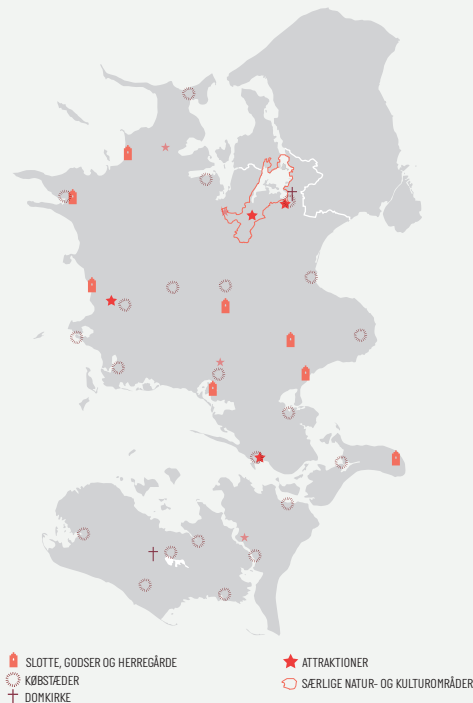

Det rekreative åndehul

Sjælland og øerne er omgivet af kyst og rummer et hav af rekreative åndehuller. Her er der smukke strande, frodige skove, fredelige kyster og små øsamfund, hvor man kan opleve den milde og venlige sjællandske natur langt fra storbyens stress og jag og samtidig befinde sig i kort køreafstand til hovedstaden. Lokale råvarer, gårdbutikker og specialprodukter understøtter oplevelsen. Fortællingen læner sig op ad den klassiske kystferie, der kendetegnes ved længere ophold i feriehus eller på campingplads med fokus på samvær, ro, fordybelse og afslapning og besøg til lokale feriebyer, havne og familieattraktioner. Geografisk er styrker og udviklingspotentialer f.eks. at finde i kyst- og naturområderne i Odsherred, ved Røsnæs, Præstø Fjord, Karrebæksminde, Lolland-Falster og de omkringliggende øer.

Naturens nærvær

Sjælland og øerne byder på vild og dramatisk natur, som ikke findes andre steder i landet. Den UNESCO-udpegede verdensarv på Stevns Klint gemmer på historien om dinosaurernes udslættelse, på Møn fortæller UNESCO-biosfæreområdet om det nutidige liv og arbejde i samspil med naturen, og i den UNESCO-udpegede Geopark i Odsherred opleves en helt særlig geologi. Naturens nærvær mærkes helt tæt på – med kroppen og med hjertet – om det så er suset i maven ved synet af de spektakulære, hvide klipper, der rejser sig fra det brusende hav, de store sammenhængende skovområder, naturparkerne og Nationalpark Skjoldungernes Land, eller når man forsvinder ind i stjernehimlen i observatoriet i Brorfelde eller i Dark Sky Park på Møn.

Historien om Danmark

På Sjælland og øerne kan man opleve fortællinger om, hvordan Danmark blev skabt og har udviklet sig gennem tiden. Her er historier, der går helt tilbage til stenalderen, henover jernalderen, vikingetiden og middelalderen. Sagnlandet i Lejre, Vikingeskibsmuseet i Roskilde, Trelleborg nær Slagelse og Borgcenteret i Vordingborg er eksempler på en række unikke attraktioner, som i dag understøtter fortællingen om vores fælles fortid. Den gennemgående fortælling er historien om Danmark – fra vikingetogter til de danske konger, hvor kulturhistorien og landskabet er tæt forbundet. De historiske spor formidles i landskabet og bebyggelsen – f.eks. i Nationalparken Skjoldungernes land, Roskilde Domkirke, købstædernes historiske bymidter og i de mange herregårde og herregårdslandskaber.

Det moderne Danmark

Særligt langs den østsjællandske kyst er det historien om den moderne tid, der dominerer: På Mosede Fort i Greve formidles historien om Første Verdenskrig, på Stevns fortælles historien om Den Kolde Krig og udvindingen af kalk, som også kan opleves på Faxe Kalkbrud, i Næstved kommer industriens historie frem, når Holmegaard Værk genopstår, og i Roskilde møder man rockens historie på Ragnarock. Geografien danner også ramme om et væld af gallerier, og den nyere historie og kultur formidles gennem et fintmasket net af kunstmuseer som Fuglsang Kunstmuseum på Lolland, Sorø Kunstmuseum og KØS i Køge.

KAPITEL 5

INDSATSER OG TILTAG

Udviklingsplan for Sjælland og øerne indeholder fem prioriterede indsatsområder og 21 tiltag. Hvor nogle af tiltagene bidrager til at realisere visionen og ambitionen om vækst på den korte bane, bidrager andre til en realisering på den lange bane.

Det første indsatsområde er fokuseret på udvalgte, prioriterede områder i geografien. Det drejer sig om de såkaldte kraftcentre. De resterende fire indsatsområder er tværgående tiltag, som har et mere bredt fokus på hele geografien.

Mange af tiltagene kræver, at der løftes sammen på tværs af kommuner, destinationsselskaber, erhvervet, lodsejere, fonde, investorer og andre aktører. Andre tiltag skal løftes og implementeres af de enkelte kommuner og destinationsselskaber.

INDSATSOMRÅDER

<p>1</p> <p>Stærke kraftcentre</p> <p>Der skal udvikles stærke kraftcentre, som med styrket overnatningskapacitet, kritisk masse og bedre sammenhænge i værditilbuddene kan blive markante feriedestinationer med national og international appel.</p>
<p>2</p> <p>Større oplevelsesværdi</p> <p>Den sjællandske natur og kultur skal bringes endnu mere i spil, og gode faciliteter skal få flere ud i naturen og til at bruge kulturen – både turister og lokale borgere. Stærkere reasons-to-go er afgørende for at tiltrække turister til Sjælland og øerne.</p>
<p>3</p> <p>Bæredygtig kapacitetsudvikling</p> <p>Sjælland og øerne skal have mere tidssvarende og markedsrelevant overnatningskapacitet, så der for alvor kan ske en vækst i turismen. Kapacitetsudviklingen skal imødekomme turisternes stigende interesse i bæredygtige ferieformer og skal i videst muligt omfang tage udgangspunkt i eksisterende arealer og bygninger.</p>
<p>4</p> <p>Bedre adgang og mobilitet</p> <p>Adgangsforholdene og forbindelserne til destinationerne skal øges og synliggøres, så den sjællandske infrastruktur styrkes. Den offentlige transport skal gøres endnu mere tilgængelig, både på det enkelte feriested, til resten af geografien og til hovedstaden.</p>
<p>5</p> <p>Øget kendskab</p> <p>Sjælland og øerne skal være en markant national spiller inden for turismen. Stærke fortællinger og must-sees skal profilere Sjælland og øerne, og den nye destinationsgeografi danner grundlag for øget gennemslagskraft og styrket samarbejde om markedsføringen.</p>

TILTAG

<p>1. Udviklingsplaner for stærke kraftcentre</p> <p>2. Prioritering og udvikling af kapacitetsmæssige kraftcentre</p> <p>3. Prioritering og udvikling af oplevelsesmæssige kraftcentre</p> <p>4. Prioritering og udvikling af mulighedsområder</p>
<p>5. Faciliteter til aktivitet i naturen</p> <p>6. Test af et rekreativt knudepunktssystem</p> <p>7. Forretningsudvikling inden for outdoorisme</p> <p>8. Styrke de lokale oplevelser</p> <p>9. Udvikling af signaturattraktioner</p>
<p>10. Dialog med feriehusejere</p> <p>11. Nye koncepter for feriehusområder</p> <p>12. Udnyttelse af eksisterende boligmasse til feriehuslignende kapacitet</p> <p>13. Transformation og opgradering af campingpladser</p> <p>14. Udvikling og etablering af mindre hoteller og overnatningssteder</p> <p>15. Udvikling af lystbådehavne</p>
<p>16. Tiltrækning og udvikling af nye transportformer</p> <p>17. Styrket samarbejde mellem transport og turisme</p> <p>18. Styrkelse af forbindelser og adgang til den offentlige transport</p>
<p>19. Udvikling af tematiske og sammenhængende oplevelser</p> <p>20. Fælles, målrettet markedsføringsindsats af ydersæsonen</p> <p>21. Udvikling og synliggørelse af produkter til erhvervsturisme</p>

STÆRKE KRAFTCENTRE

Der skal udvikles stærke kraftcentre, som med styrket overnatningskapacitet, løft i kvaliteten og bedre sammenhæng i værditilbuddene kan blive markante feriesteder med national og international appel. De eksisterende kraftcentre skal prioriteres og styrkes. På sigt skal der opbygges nye kraftcentre, som kan understøtte et stærkere og mere differentieret værditilbud på Sjælland og øerne.

Kraftcentrene er prioriterede steder i forhold til at løfte den nationale målsætning om at skabe vækst og øget værdi fra turismen og tiltrække investeringer i kommerciel overnatningskapacitet. Kraftcentrene skal bidrage til – i tråd med udviklingsprincipperne – at koncentrere udviklingen og bl.a. herigennem skabe den kritiske masse, der er nødvendig for at udvikle destinationer, der kan leve hele året, og som kan tiltrække både nationale og internationale turister. Og dermed være grundlag for et styrket erhvervsliv og et mere robust arbejdsmarked.

Udviklingen af stærke kraftcentre er til gavn for hele geografien. Udviklingen i kraftcentrene skal være med til at løfte byer og attraktioner i den omkringliggende geografi ved at gøre det til en del af et stærkere værditilbud og sprede turisterne her til.

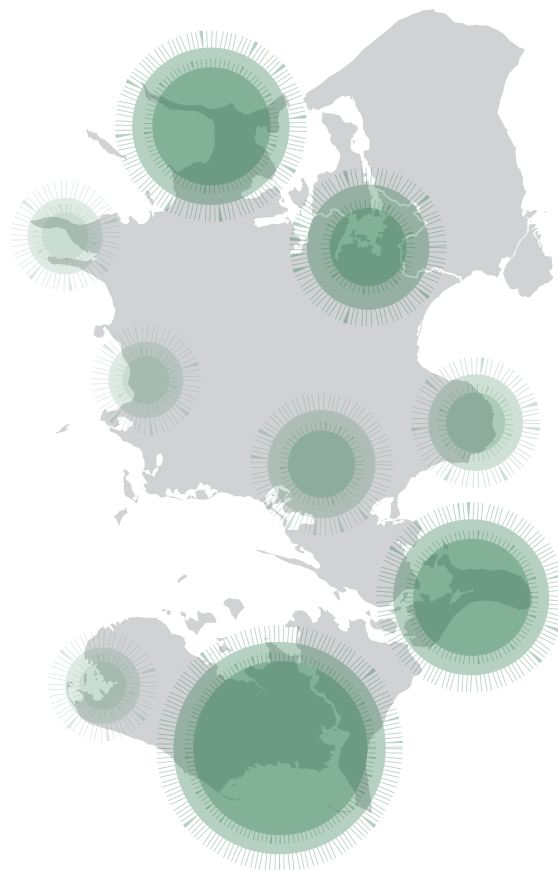
Med udpegningen som kraftcenter følger der en forpligtelse til i den enkelte kommune og destinationsselskab at gå foran i udmøntningen af principperne for en bæredygtig turismeudvikling og til at prioritere udviklingen

i kraftcentrene. De enkelte kommuner skal gå forrest og prioritere udviklingen af turisme i planlægningen og gennem offentlige investeringer, så kraftcentrenes potentialer kan realiseres allerede på kort sigt. Det skal danne grundlag for erhvervsudvikling og tiltrækning af investeringer.

Endelig er det væsentligt, at kraftcentrene etablerer et vidensgrundlag for en datadrevet udvikling. Øget brug af data, bedre datainfrastruktur og anvendelse af data på tværs af kommuner, destinationsselskaber og erhverv skal skabe større indsigt i turisterne og bedre grundlag for målrettet marketing, produktudvikling og beslutningsgrundlag for investeringer.

Styrk kraftcentre med stor kapacitet

Lolland-Falster, Odsherred og Møn er allerede i dag stærke kraftcentre med en stor koncentration af overnatningskapacitet. De rummer stor volumen målt på nationale og internationale overnatninger og turismeforbrug i tilknytning til den allerede eksisterende infrastruktur. Disse områder har potentiale til at drive

en bæredygtig udvikling allerede på den korte bane. Der skal fokuseres på at styrke de eksisterende kraftcentre, opbygge yderligere kritisk masse, løfte kvaliteten og skabe flere sæsoner, så der bygges videre på og skabes merværdi af den turismeinfrastruktur, der allerede eksisterer. Ambitionen er at løfte kvaliteten og gøre værditilbuddet så stærkt, at der er grund til og argument for, at turisten bliver en uge og gerne længere.

Udvikling af kraftcentre med stærke oplevelser

Roskilde og Fjordlandet, Stevns og Sydsjælland rum-

Kriterier for udpegningen som kraftcenter

Kraftcentrene er afgrænsede geografiske områder, som omfatter eksisterende feriesteder nær kyst og byer, hvor der er en koncentration af overnatningskapacitet og potentiale for en stigning i antallet af overnatninger og omsætning. Kraftcentrene er udpeget på baggrund af:

- Mange kommercielle overnatninger, herunder stort antal udenlandske overnatninger
- Turismen udgør en stor andel af områdets økonomi
- Væsentlig overnatningskapacitet
- Stedbundne potentialer i form af natur, kultur, byer, attraktioner, m.m.
- Turismen i området er en prioritet hos kommunen
- Der er investeret i turismen og/eller investeringer på vej

mer potentiale for at drive en vækst med afsæt i en koncentration af oplevelser, natur, kultur, kapacitet og kommende nye investeringer. De tre områder er på forskellige stadier i denne udvikling. Roskilde er allerede i dag et kraftcenter med Roskilde Festivalen og en stor koncentration af velbesøgte attraktioner, som trækker mange endagsbesøgende fra København. og Hovedstadsområdet. Stevns og Sydsjælland er mere i sin vorden.

Fælles for områderne er dog, at de i dag overvejende er udflugtsdestinationer. Med områdernes oplevelsesudbud er der et potentiale til i højere grad at fungere som getawaydestinationer med eller uden overnatning, men der skal arbejdes med at skabe værdikæder, som støtter op om og forlænger oplevelsen. Med en styrkelse af sammenhængene i geografien kan der samtidig skabes et øget turismeforbrug. Ambitionen skal her være at gøre værditilbuddet så stærkt, at der kan være grund og argument for, at både nationale og internationale turister bliver fra otte til 24 timer, og gerne op til 48 timer.

Røsnæs, Nakskov og den vestsjællandske kyststrækning er områder, som rummer potentialer i form af stedbundne ressourcer, kapacitet og investeringer på vej, men som ikke i dag er udviklede. Disse områder har potentiale til på længere sigt at kunne udvikle sig som nye ferieområder. De kan tiltrække nationale og på sigt internationale turister, fra eksempelvis det tyske marked, til længere ophold ved kysten, men her mangler oplevelser, overnatningskapacitet og udvikling af stedernes fysiske rammer. Potentialet for at opnå volumen i disse områder ligger i væsentligt omfang i tæt sammenhæng med de eksisterende kraftcentre.

TILTAG:

Udviklingsplaner for stærke kraftcentre

Der igangsættes konkrete og fokuserede udviklingsplaner i kraftcentrene, der sætter en fælles retning for det enkelte kraftcenters udvikling som feriested og destination. Udviklingsplanerne skal bidrage til at skabe en øget værdi af de eksisterende kvaliteter og en stærkere sammenhæng mellem oplevelser, værditilbud og overnatningsmuligheder i området. Den enkelte kommune og destinationsselskab vurderer behovet for en udviklingsplan.

Planerne kan have forskellig karakter, fokus og omfang afhængigt af kraftcentrets udfordringer og potentialer. De skal samle de væsentlige aktører, involvere lokalsamfund og borgere og danne grundlag for fysisk udvikling og nye investeringer. Nogle steder vil der være behov for én samlet plan, andre steder er der behov for flere mindre planer med forskelligt fokus.

Planerne skal sikre en bæredygtig turismeudvikling i det enkelte kraftcenter i tråd med udviklingsprincipperne. Planerne skal sikre politisk prioritering og være grundlag for at arbejde strategisk med planlægning og realisering af offentlige investeringer, fremme private investeringer i overnatning og oplevelser samt modne kapacitetsprojekter gennem investordialog.

Hvornår: 2020-2022

Hvem: Kommuner og destinationsselskaber i kraftcentrene.

Hvordan: Den enkelte kommune og destinationsselskab definerer fokus og nedslag for de enkelte planer. Dette kan eventuelt ske i dialog med Dansk Kyst- og Naturturisme.

Prioritering og udvikling af kapacitetsmæssige kraftcentre

De eksisterende, kapacitetsmæssige kraftcentre er placeret omkring Lolland-Falster, Odsherred og Møn. Disse områder har allerede i dag stor volumen målt på turismeforbrug, overnatninger og kapacitet. På kort sigt vil en fokuseret indsats i disse områder få størst værdi i forhold til at opnå målene ud fra den store overnatningskapacitet, der er i områderne.

Kommuner og destinationsselskaber skal prioritere udviklingen i kraftcentrene. Udviklingsplaner skal skabe grundlag for at realisere tiltag, der styrker områdernes potentiale som kraftcenter på den korte og lange bane.

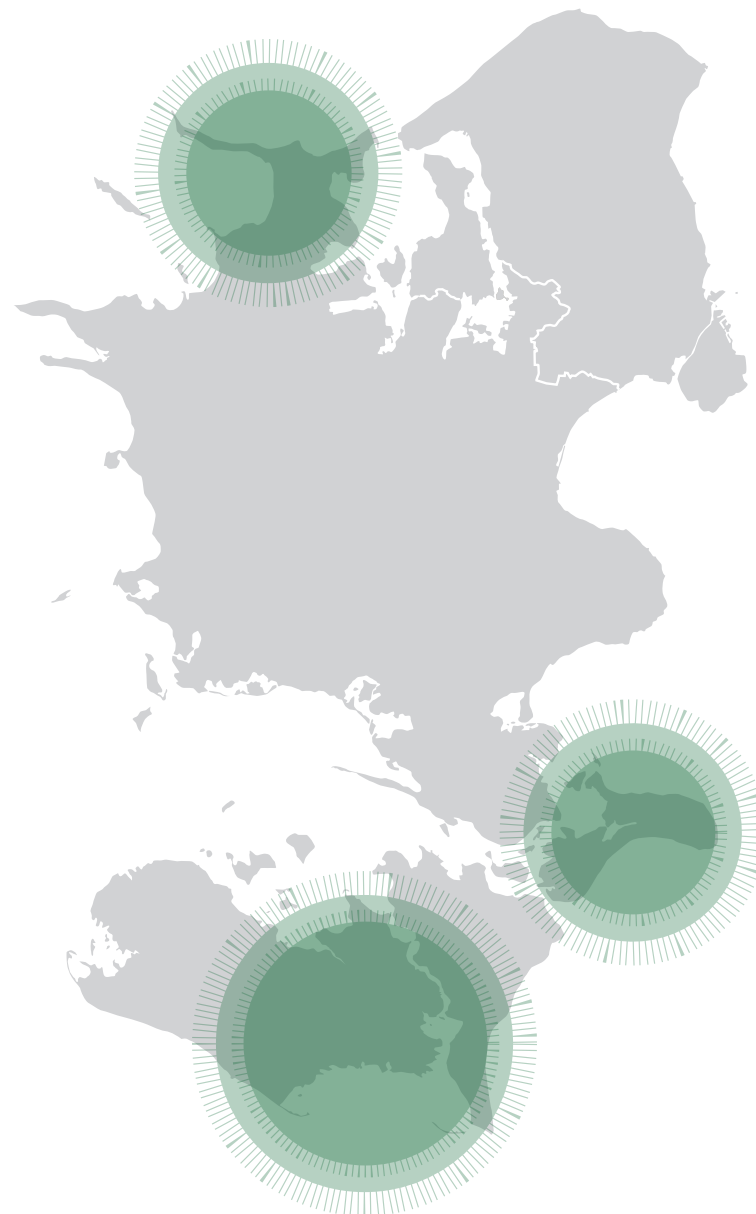
Det skal være fokus på at øge udlejningen af den eksisterende kapacitet og udvikle ny, bæredygtig og kommerciel kapacitet. Det er særligt i disse kraftcentre, at der skal arbejdes med større kapacitetsprojekter, og indsatsen med at tiltrække investeringer skal styrkes.

Et generelt løft i kvaliteten i oplevelser, services og bymiljøer skal være med til at øge døgnforbruget og tilfredsheden og være grundlag for, at turisten bliver en uge og gerne længere. Der skal arbejdes med at øge oplevelsesværdien og sammenhængen til de omkringliggende geografier, så oplevelsestilbuddet styrkes.

HVORNÅR 2021-2025

HVEM Destinationsselskab og kommune, i samarbejde med erhverv, organisationer, grundejere, borgere, m.fl.

HVORDAN Prioritering og udvikling af de stærke kraftcentre indgår i kommunernes planlægning og prioritering af midler. Destinationsselskaberne igangsætter og understøtter relevante projekter, herunder prioriterer søgning af puljer og midler til turismefremme til udvikling af kraftcentrene.

Udvikling af kraftcenter Lolland-Falster

Lolland-Falster er præget af få, men stærke aktører med stor turismevolumen: Lalandia har 520.000 besøgende årligt, og Knuthenborg Safaripark har 326.000. Dertil kommer et højt turismeforbrug, en international appel og en høj andel af kommercielle overnatninger, som f.eks. de mange overnatninger i lejet feriehus omkring Marielyst, der også er et yndet feriested for det tyske marked. Med en beliggenhed ved den kommende Femernforbindelse, der forventes at åbne i 2028, og et stærkt udviklingsfokus hos aktørerne har Lolland-Falster potentiale til i endnu højere grad at drive væksten på Sjælland og Øerne.

For at Lolland-Falsters potentiale kan udnyttes, er der behov for at udvikle overnatningskapaciteten, styrke feriestederne og skabe nye sæsoner. Fokus er både på at fastholde og styrke det stærke tilbud til børnefamilier og at udvikle nye kvalitetstilbud målrettet særligt get away og parferier med afsæt i de stedbundne kvaliteter inden for herregårde, unikke naturområder, købstæder, madkultur mv., som området rummer.

Der skal være fokus på at udnytte omplacerede sommerhusgrunde og udvikle ny kapacitet. Muligheder for at udvikle eksisterende campingpladser og havnemiljøer med mere værdiskabende og arealintensiv overnatningskapacitet skal afsøges.

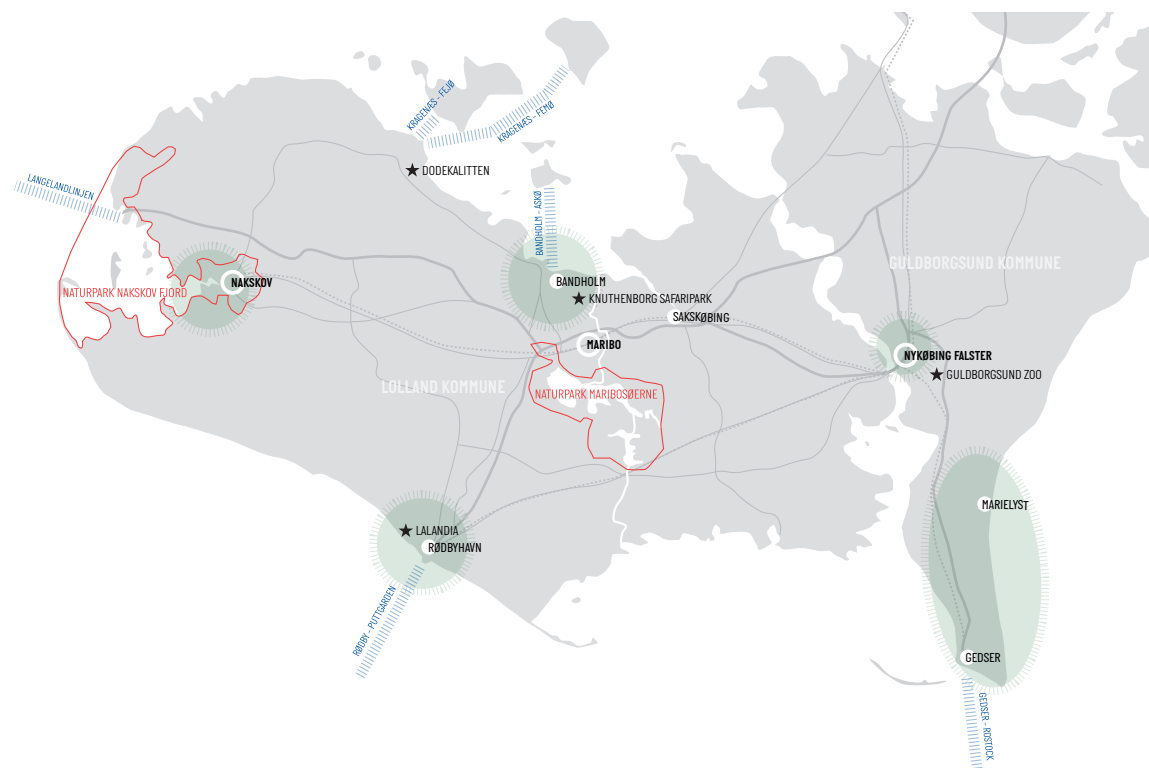
Der skal fortsat arbejdes med at binde oplevelser, overnatning og service på Lolland-Falster sammen og øger gæsternes mobilitet fra det enkelte feriested og ud i den omkringliggende geografi. Et element i det er også at øge værdiskabelsen af de store stiprojekter, der er gennemført de seneste år, f.eks. Naturlandet og den nationale cykelrute N8, så områdets oplevelser fremstår sammenhængende og tilgængelige.

Første skridt er at udarbejde planer for de tre nedslagspunkter: Marielyst/Sydfalster, Rødbyhavn og Bandholm. Marielyst og Sydfalster skal styrkes som feriemål gennem en samlet udviklingsplan. Planen skal forholde sig til udvikling og placering af ny kapacitet, videreudvikling af kvaliteten i bymiljøet i Marielyst og iscenesættelse af naturen på Sydfalster.

Som led i anlæggelsen af Femernforbindelse er planen at skabe et nyt forland ud for Rødbyhavn, som strækker sig 500 meter ud i Femern Bælt og indeholder nye rekreative naturområder med sandstrande,

laguner og et par mindre øer. Der skal være fokus på at styrke samspillet mellem det eksisterende knudepunkt omkring Rødbyhavn med Lalandia, udviklingen af forlandet og sammenhængen til eksisterende og ny feriehuskapacitet langs Lolland Sydkyst.

Omkring Bandholm, hvor bl.a. Knuthenborg og Bandholm Hotel er placeret, er der de senere år investeret både fra private aktører og offentlig side i at udvikle overnatning, oplevelser og faciliteter. Der skal være fokus på at forstærke og støtte op om den udvikling.

Udvikling af kraftcenter Odsherred

Odsherred Kommune rummer Sjællands største koncentration af overnatningskapacitet med 27.000 feriehuse. Kommunen har en høj turismeomsætning, hvoraf en stor del kommer fra ikke-kommercielle overnatninger fra sommerhusejere. Den lange kyststrækning med badestrande af høj kvalitet, gourmetoplevelser med lokale fødevarer og højkvalitetsovernatning på Dragsholm Slot, Danmarks første UNESCO Geopark og et netværk af lokale fødevarerproducenter, gårdbutikker og spisesteder, som blomstrer i disse år, kendetegner kraftcenteret Odsherred. Her er en væsentlig attraktion i form af Sommerland Sjælland, en nyåbnet klatrepark og en nærhed til Holbæk, som regional handels- og kulturby, der bl.a. rummer den maritime hjemmehavn for nationalmuseets fartøjssamling og observatoriet Brorfelde. Odsherred har potentiale til i endnu højere grad at drive væksten og skabe værdi i hele den nordvestlige del af Sjælland, men der er behov for at styrke overnatningskapaciteten, f.eks. ved at øge udlejning af feriehuse, antallet af kommercielle overnatninger og brugen af eget feriehuse.

Brugen af eget feriehuse har stor økonomisk betydning og er med til at skabe grundlag for tilbud, der også gør området interessant for kommercielle overnatninger og som godt sted at bo. Den nære dialog med og involvering af feriehusejere i området skal fortsættes. Herunder at videreudvikle tiltag, der både kan tiltrække og engagere sommerhusejere og turister uden for sommersæsonen som f.eks. events og aktiviteter i efterårs- eller vintersæsonen. Samtidig skal der fortsat arbejdes med at få flere til at leje deres hus ud.

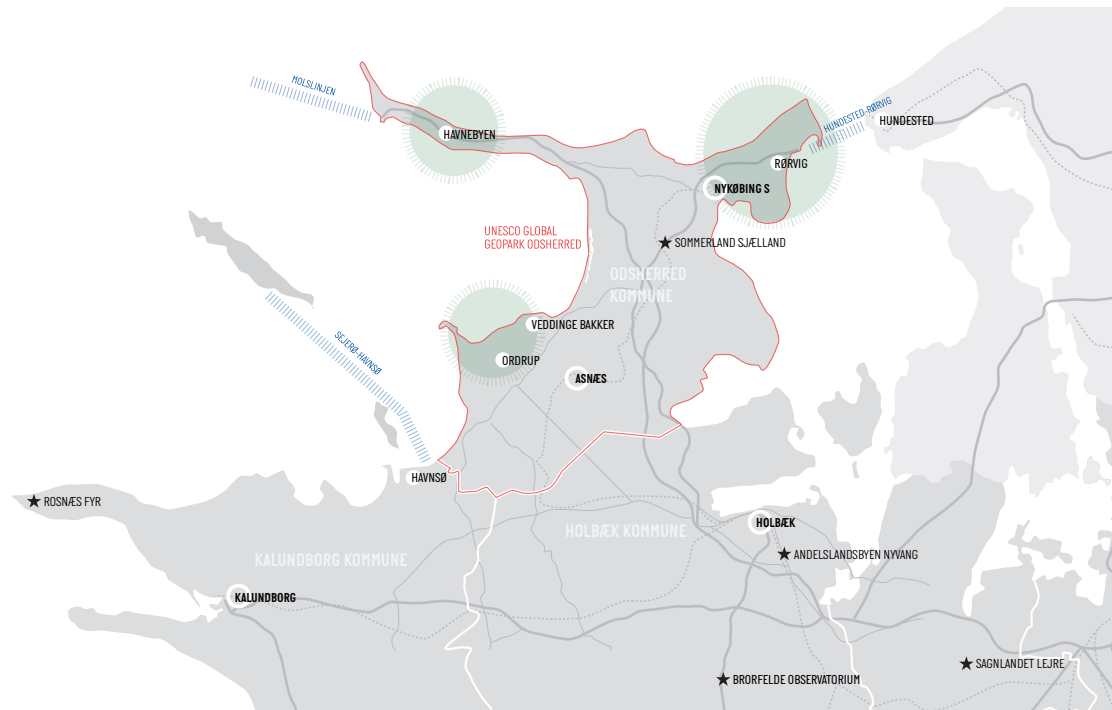
Første skridt er at skabe en plan for udviklingen af Rørvig/Nykøbing, Ordrup og Odden Havneby. Her skal arbejdes med at udvikle og løfte kvaliteten i bymiljøer og havne og afdække muligheder for ny overnatningskapacitet.

På tværs af geografien skal der arbejdes med at omdanne eksisterende kapacitet til mere markedsrelevante og arealintensiv udnyttelse. De eksisterende feriekolonier og campingpladser skal kortlægges og prioriteres i forhold til muligheder for omdannelse.

Samtidig er der brug for at øge oplevelsesudbuddet og styrke områdets sammenhæng til de omkringliggende geografier. Heri ligger bl.a. at fortsætte udviklingen og den turismemæssige værdiskabelse af stisystemer og iscenesætte særlige steder i landskabet. Det kan f.eks. være omkring Klintebjerg, og i området omkring "Bjergene" hvor Højderygstien skal

videreudvikles. F.eks. med en særlig "bjerggrute" for cyklister, som støtter op om den kommende Tour de France-etape i 2021.

Endelig skal der arbejdes med at øge områdets rækkevidde og oplevelsesværdi ved at udvikle oplevelsesmæssige sammenhænge, som f.eks. det tværkommunale projekt Istidsruten. Det kan være til Holbæk med fokus på handel og kultur, til Åmosen og Brorfelde med unikke naturoplevelser, til Røsnæs med vinture og naturoplevelser, til Hundested's havnemiljø, til Roskilde med handel, kultur og særlige attraktioner og til det københavnske oplevelsestilbud.

Udvikling af kraftcenter Møn

Møn tilbyder flere markante attraktioner som f.eks. Møns Klint, Camønoen, Dark Sky, Unesco Biosfære og Geocenter Møns Klint og en spektakulær natur i verdensklasse. Møn har en stor andel af udenlandske turister, og der er planer for udvidelse af overnatningskapaciteten på Møn. Samtidig er stærke aktører i gang med at udvikle skarpe brands med gennemslagskraft, og der arbejdes målrettet på at udvikle Møn som et modelområde for bæredygtig turisme.

Turismen er i dag i høj grad koncentreret omkring Møns Klint. Der skal ske en spredning af turismen til hele Møn og til en større del af året, så væksten i turismen sker i samspil og med hensyn til både den sårbare natur og lokalsamfundene. Første skridt er at skabe en samlet plan for en bæredygtig udvikling af hele området med afsæt i bl.a. biosfærecertificeringen og i tæt samspil med alle involverede aktører.

Møn har potentiale til i endnu højere grad at drive væksten i turismen på Sjælland og øerne, men det forudsætter en væsentlig øgning og differentiering af overnatningskapaciteten med mere værdiskabende overnatningsformer, der understøtter øens spektakulære naturoplevelser. Samtidig kræver det en udbygning af turismeinfrastrukturen og løft af kvaliteten i detailhandel, spisemuligheder mv. og en større spredning af turisterne geografisk og over en længere sæson.

Der skal arbejdes med videreudvikling af udvalgte campingpladser og mindre overnatningsenheder med høj kvalitet, som understøtter Møns særlige produkt. Her er der også et potentiale i at styrke havnemiljøerne med oplevelser, service og kapacitet.

Med afsæt i naturen, såsom Camønoen, Dark Sky, Møns Klint, Møn Biosfære og astroturisme skal der

udvikles kommercielle oplevelsesprodukter. Og Camønoen skal videreudvikles med yderligere støttefaciliteter, servicefunktioner og rekreativ infrastruktur, så oplevelsen kan rumme de mange aktive besøgende, og så der skabes kommerciel værdi af Camønoen.

Der skal være fokus på at udvikle området omkring Stege, både i forhold til bymiljø, oplevelse, handel og overnatning. Det eksisterende forsøgsprojekt om-

kring konvertering af Sukkerfabrikken i Stege til resort bør videreudvikles, f.eks. ved at undersøge muligheden for at etablere et kombineret byudviklings- og overnatningsprojekt som et partnerskab mellem flere aktører. Også omkring Hjelm Bugt er der arealer i spil til ny overnatningskapacitet. Muligheder for etablering af resort-lignende kapacitet bør konkretiseres, herunder testes i forhold til investorinteresse.

TILTAG

Prioritering og udvikling af oplevelsmæssige kraftcentre

De oplevelsmæssige kraftcentre er placeret omkring Roskilde og Fjordlandet, Stevns og Sydsjælland, som dog er på meget forskellige udviklingsstadier. Hvor Roskilde allerede i dag er en veludbygget destination, særligt for dagsudflugter fra hovedstaden og en stor omsætning fra erhvervsturisme, er Stevns og Sydsjælland mindre udviklede. Fælles for disse områder, er at der i disse år investeres massivt i at udvikle stedbundne potentialer, oplevelser og attraktioner med høj kvalitet.

Der skal ske en fokuseret indsats på at skabe værdi af disse investeringer og at styrke gæsteoplevelsen. Det skal ske ved at udvikle værdikæden rundt omkring oplevelserne med overnatning og spisesteder og binde oplevelserne sammen med andre oplevelser i geografien.

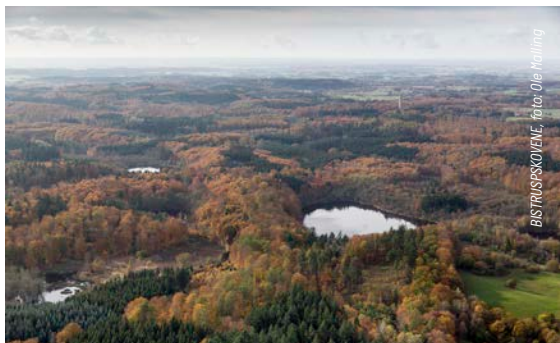
Oplevelser og attraktioner skal være med til at tiltrække gæster til områderne og til at bygge kraftcentret op som mål for endagsturisme, udflugter og getaways. Det kræver et nært samarbejde mellem kulturinstitutioner, kommune, destinationsselskab og erhvervsliv om at skabe helhedsoplevelser og tilbud, som understøtter at gæsterne bliver længere og øger døgnforbruget.

HVORNÅR 2021-2025

HVEM Destinationsselskab og kommune, i samarbejde med musser, kulturinstitutioner, erhverv, grundejere, borgere, m.fl.

HVORDAN Prioritering og udvikling af de stærke kraftcentre indgår i kommunernes planlægning og prioritering af midler, herunder midler og aftaler til museer og formidlingscentre. Destinationsselskaberne igangsætter og understøtter relevante projekter og samarbejder, herunder prioriterer søgning af puljer og midler til turismefremme til udvikling af kraftcentrene.

BISTRUPSKOVENE, foto: Ole Halling

STEVNS KLINT, foto: Frame & Værk

SKOVTÅRNET, foto: Ole Halling

Udvikling af kraftcenter Roskilde og Fjordlandet

Roskilde by og Fjordlandet omkring Nationalpark Skjoldungernes Land har en høj koncentration af populære turistattraktioner og en høj omsætning fra turismen. Med flagskibe som Roskilde Domkirke, Vikingeskibsmuseet og Roskilde Festival er Roskilde en kendt destination uden for landets grænser, og snart åbner Danmarks største kongehal i Sagnlandet Lejre. Med nærheden til København har Fjordlandet en helt særlig position, og allerede i dag er turismen her domineret af endagsbesøgende, både som ferie og erhverv. Ambitionen er, at området omkring Roskilde by, Lejre og hele Skjoldungernes Land i endnu højere grad skal tiltrække nationale og internationale turister til endagsbesøg og getaways, særligt fra hovedstaden.

Der skal arbejdes med at styrke og binde attraktionerne sammen, udvikles overnatningsmuligheder og skabes værdi af nærheden til København og jernbanenettet. Geografiens rekreative områder skal tiltrække aktive outdoorturister og lokale fra hovedstaden og det øvrige Sjælland. Nationalpark Skjoldungernes Land skal fortsætte udviklingen og udfolde produktet, som kombinerer attraktive naturoplevelser, fødevarer, som f.eks. Herslev, og kulturhistorie yderligere.

Udvikling af kraftcenter Stevns

Stevns Klint har oplevet stigende turisme efter udpegningen til UNESCO Verdensarv og har potentiale til at udvikle sig til et kraftcenter. Ud over selve klinten byder Stevns på en række stærke attraktioner såsom Koldkrigsmuseet, Stevns Fyr, Højerup Kirke og ikke mindst det kommende Besøgscenter Stevns Klint. Ambitionen er, at Stevns bliver en attraktiv destination for getaways fra bl.a. hovedstaden, Sverige og hele Danmark samtidig med, at der sker en fortsat udvikling af Stevns som udflugtsrejsemål.

Det forudsætter en styrkelse af de turismemæssige faciliteter og services, herunder overnatning, bespisning og transportmuligheder. Der skal skabes stærkere sammenhæng mellem de enkelte attraktioner og hovedstaden, stærkere sammenhænge internt på Stevns og mellem attraktionerne på Stevns og den omkringliggende kyst, herunder til Faxe Bugt, Præstø Fjord og Møn. Der er samtidig mangel på overnatningskapacitet på Stevns, og der skal arbejdes med at udvikle kapacitet målrettet getaway og services, så man kan udnytte det kommercielle potentiale i de oplevelser, som i dag langt hen ad vejen er gratis glæder for de besøgende.

Udvikling af kraftcenter Sydsjælland

Med Skovtårnet som ny turismemagnet, stærke lokale kræfter og investeringslyst omkring Gissselfeldt og det kommende Holmegaard Værk har Sydsjælland nogle markante og autentiske reasons-to-go at bygge en destination op omkring. Den idylliske og autentiske ferieby Karrebæksminde støtter med sine feriehuse og havnemiljø op om potentialet, og i kombination med Gavnø og de mange investeringer i Næstved byliv udgør Sydsjælland et udgangspunkt for et spændende kraftcenter. Ambitionen er at skabe fulde værdikæder, der styrker områdets samlede attraktionskraft, og tilbyder oplevelser, aktivitet, bespisning og overnatning, der kan forlænge gæsternes ophold.

Der skal derfor arbejdes målrettet med udvikling af overnatningskapacitet og service, såsom spisesteder og handel, for at støtte op om oplevelserne og skabe et grundlag for getaways og endagsturisme. Samtidig er der et potentiale for at styrke sammenhængen mellem attraktionerne og Næstved by og udvikle oplevelsessammenhænge til det øvrige Sjælland og København.

TILTAG

Prioritering og udvikling af mulighedsområder

Nakskov, Røsnæs og den vestsjællandske kyststrækning med Stillinge Strand og Halskov er mulighedsområder, som har potentiale til at udvikle sig til som nye ferieområder i fremtiden – i tæt sammenhæng med de øvrige kraftcentre.

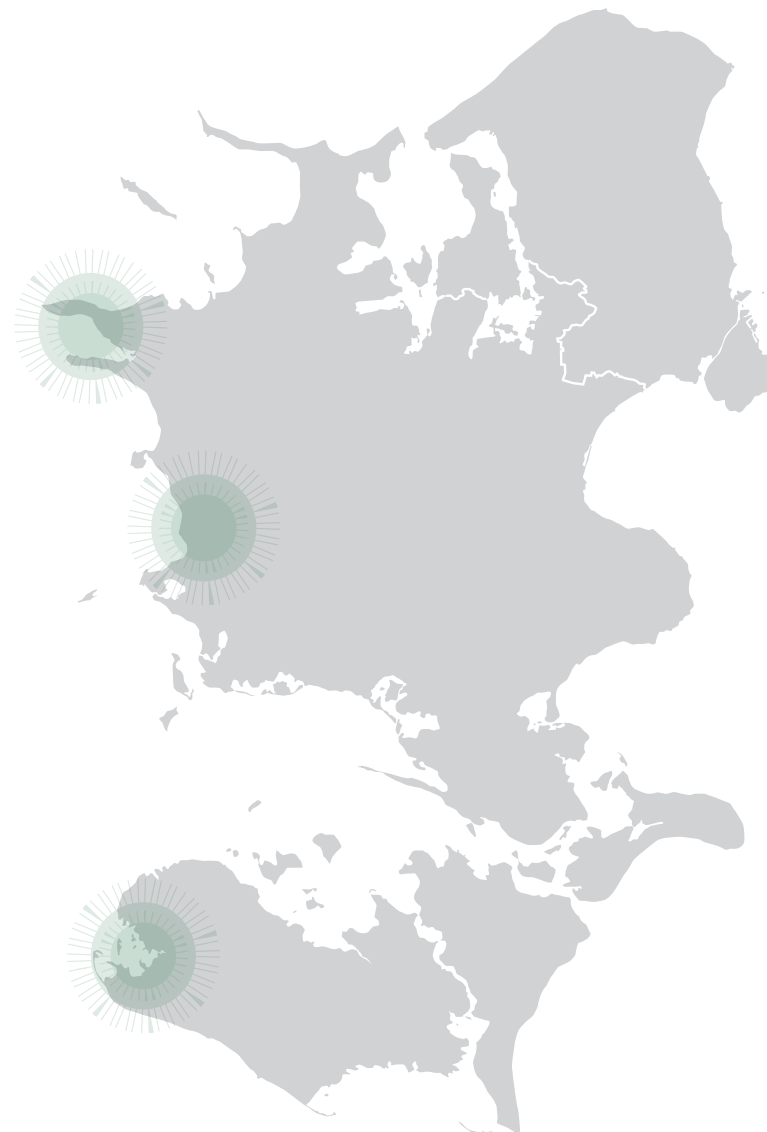
Sammenhængen til de kapacitetsmæssige kraftcentre skal dyrkes, og områderne skal udvikles, så der skabes synergi af den vækst, der skal ske i de kapacitetsmæssige kraftcentre.

Der skal være fokus på at udvikle oplevelser, overnatningskapacitet og services, og at sætte områderne på turisternes landkort som mulige feriemål. Det indebærer også et løft i kvalitet hele vejen rundt.

HVORNÅR 2023-2025

HVEM Destinationsselskab og kommune, i samarbejde med erhverv, organisationer, grundejere, borgere, m.fl.

HVORDAN Prioritering og udvikling af de stærke kraftcentre indgår i kommunernes planlægning og prioritering af midler, herunder midler og aftaler til museer og formidlingscentre. Destinationsselskaberne igangsætter og understøtter relevante projekter og samarbejder, herunder prioriterer søgning af puljer og midler til turismefremme til udvikling af kraftcentrene.

NAKSKOV HAVN, Foto: BARK Odagivning

RØSNÆS FIR, Foto: Visit Denmark

SJÆLLANDS VESTKYST, Foto: Visit Vestsjælland

Udvikling af Nakskov

Nakskov er ikke en turistdestination i dag, og der er brug for et markant løft af Nakskov, der kan gavne både lokale borgere og besøgende. Der ligger på nuværende tidspunkt en udviklings- og investeringsplan for Nakskov som turistdestination, og Lolland Kommune prioriterer i øjeblikket implementering af planen. Visionen for Nakskov er at skabe en langsigtet positiv udvikling af Nakskov med turisme som løftestang.

Der er derfor grund til at tro, at Nakskov kan realisere sine potentialer i form af et smukt og særligt fjordlandskab, en historisk bymidte og et levende maritimt miljø og sammen med kraftcentret omkring Rødby, Bandholm og Marielyst blive en del af et kraftcenter på Lolland-Falster.

Udvikling af Røsnæs

Røsnæs er Sjællands vestligste punkt, der med sit særlige naturområde og feriehuse har et potentiale for afkobling, simple living og ferie tæt på naturen. De senere år er der på Røsnæs sket en udvikling af den rekreative infrastruktur med Røsnæs Rundt, her er mange stærke lokale kræfter, og området har en nærhed til Kalundborg by. Med Dyrehøj Vingård byder Røsnæs på Danmarks største internationalt præmierede vingård. Røsnæs er et godt eksempel på, hvordan frivillige og lokale kræfter kan gå foran og skabe en minidestination med positiv indvirkning på turismen og bosætningen.

Ambitionen er, at Røsnæs kommer på landkortet som et stærkt feriemål på Sjælland og løftes fra at være et lokalt feriested til et regionalt og nationalt feriested med tætte koblinger til kraftcenteret Odsherred. Der er potentiale til at udvikle yderligere kapacitet – og udnytte den eksisterende – på Røsnæs, styrke sammenhængen til Kalundborg by og omvendt og arbejde med kommercialisering af bæredygtige naturoplevelser.

Udvikling af den vestsjællandske kyst

Den vestsjællandske kyststrækning med bl.a. Stillinge Strand og Halsskov byder på et skønt naturområde i udvikling, der samtidig har en nærhed til en af Sjællands unikke attraktioner: Trelleborg, der er én af Danmarks fem tilbageværende ringborge fra vikingetiden, og som er under kraftig udvidelse til et nationalt oplevelses- og videnscenter. Området har oplevet stor vækst i udlejningen af feriehuse gennem de seneste år og kombineret med investeringer i strand- og bymiljøerne og i aktiviteter og events rummer området potentiale til at udvikle sig til klassiske kystferiedestinationer.

Ambitionen er at skabe merværdi af investeringerne i Trelleborg til også at udvikle området som feriedestination og synliggøre, hvordan områdets skjulte perler kan betragtes som en række spændende oplevelser, der ligger som perler på en snor langs kysten. Der er behov for at skabe større synlighed, øget overnatningskapacitet, udnytte de eksisterende feriehusudlæg og udvikle områdets fysiske rammer, så der støttes op om den samlede ferieoplevelse.

STØRRE OPLEVELSESVÆRDI

Den sjællandske natur og kultur skal bringes endnu mere i spil, og gode faciliteter skal få flere ud i naturen og til at bruge kulturen – både turister og lokale borgere. Stærkere reasons-to-go er afgørende for at tiltrække turister til Sjælland og øerne.

Sjælland og øerne har et stærkt udbud af natur, kyst, kultur og kulturhistorie. Her er et fintmasket net af museer og oplevelser og 3,2 mio. årligt besøgende på de sjællandske attraktioner. Med en kystlinje på 1.823 km, mere end 100 godkendte badestrande, 78 lystbådehavne og en lang række beboede og ikke-beboede øer er Sjælland og øerne omgivet af kyst og vand, og på 30 minutter kan man nå kysten uanset hvor på Sjælland, man befinder sig. Og cykel- og vandreturismen har som udgangspunkt gode vilkår i geografien.

Sjællands kystlinje og ø-liv er mere uberørt, varieret og børnevenligt end mange andre steder i ind- og udland, hvilket kan være en af årsagerne til, at turisternes tilfredshed med oplevelsen af kyst, natur og strand i området ligger over det nationale niveau [4,8 på Sjælland og øerne mod 4,7 på landsplan].

Sjælland og øerne rummer mange unikke naturområder med verdensarv og kulturarv: Én nationalpark, tre naturparker og flere UNESCO-udmærkelser grundet verdensarv, geopark og biosfæreområde og flere udmærkelser er på vej.

Sjælland og øerne har en udtalt sammensmeltning af natur, geologi/landskab og historie, herunder kulturhistorie, for flere af de største naturoplevelser og seværdigheder på Sjælland og øerne. Særligt fortællinger om Istiden, Vikingetiden og Middelalder formidles i et samspil mellem natur, geografi og kulturhistorie gennem både landskabskvaliteter og kvaliteter i det byggede miljø, f.eks. i form af regionens mange slotte, godser, herregårde, kirker og klostre, cykel- og vandruter og i den store koncentration af historiske købstæder.

L.E.R.E. Foto: Ole Malling

Behov for et løft af det sjællandske oplevelses-udbud

Til trods for det stærke udbud spiller strand, kyst, hav, naturoplevelser og aktiviteter i naturen, såsom løb, vandring, cykling og lystfiskeri, en mindre rolle for turisternes valg af Sjælland som destination i forhold til kyst- og naturturisterne generelt i Danmark. De historiske købstadsmiljøer er intakte i visse byer, men flere byer er også ramt af tilbagegang i befolkning og en vigende detailhandel, der udfordrer byernes attraktivitet og den oplevede bykvalitet. Samtidig er Sjælland og øerne svagt repræsenteret blandt landets mest besøgte attraktioner. Der er kun syv attraktioner på Sjælland og øerne, som har mere end 150.000 besøgende årligt⁴.

Rundt omkring på Sjælland og øerne investeres der massivt i at udvikle nye og eksisterende attraktioner og i at styrke den kulturhistoriske fortælling. Det er afgørende, at denne udvikling fortsætter, og at der ligeledes arbejdes med at styrke den forretningsmæssige og turismemæssige værdi af investeringerne. Flere af oplevelserne på Sjælland og øerne skal have højere kvalitet, større volumen og kendskabet til dem skal udbredes, så de løftes fra et lokalt og regionalt niveau til et nationalt og internationalt niveau. Konkret skal flere attraktioner på Sjælland og øerne være i top 50 på attraktionslisten i Danmark, og flere attraktioner skal have national og international appel.

Købstæderne og handelsbyerne er vigtige støttefunktioner for både turismen og hverdagslivet. I mange kommuner er der allerede fokus på at udvikle og fremtidssikre bymidterne gennem planlægning, forskønnelse, nye funktioner og nye samarbejder. En øget turisme og styrkede bevægelsesmønstre fra ferieområderne kan give et bedre grundlag for handel, kultur og service i nogle af byerne.

Der er behov for fortsat at arbejde med adgangen til og mulighederne for at opleve Sjælland og øernes natur og kulturarv. Der skal udvikles og ske en iscenesættelse af den sjællandske kulturarv og en tilgængeliggørelse af kulturarven og oplevelser i kyst, strand, skov og fjord. Adgang til den nære natur er både til gavn for borgere, fritidsborgere og turister. Naturen er danskernes foretrukne sted at bevæge sig, men mange steder er adgangen til den helt nære natur stadig en udfordring, også selv om man bor lige op ad den. Bedre adgang til naturen og faciliteter til forskellige aktiviteter i naturen skal både være med til at skabe bedre muligheder for, at de lokale borgere kan bruge naturen, hvilket kan gavne livskvalitet og sundhed, tiltrække flere turister og øge oplevelsesværdien.

Ildsamlings af data om brugen af naturen og værdien af oplevelser skal understøtte vidensbaseret udvikling og skabe et bedre prioriteringsgrundlag for, hvor og hvordan oplevelser udvikles.

ROSKILDE DOMKIRKE. Foto: Michael Buick

NOTE 4: Attraktionerne er Aquadome – Lalandia Rødby, Knuthenborg Safaripark, Sommerland Sjælland, Vikingskibsmuseet, Roskilde Domkirke, BonBon-Land, Skovtårnet Camp Adventure og Fyret på Røsnæs.

KILDE: VisitDenmark, Turistundersøgelsen 2017/særkørsel, Wilke/KVEA – Kvistgaard Evaluering og Analyse, Kortlægning og analyser af potentialet i turismeudbuddet [2019]

TILTAG

Faciliteter til aktivitet i naturen

Faciliteter, der gør det muligt at bruge naturen, er med til at fremme aktiviteter i naturen og kan samtidig være med til at styre, hvor gæsterne bevæger sig, så særlig sårbar natur friholdes for aktivitet. Samtidig kan faciliteterne bidrage til at formidle den lokale kulturhistorie i naturen. Faciliteter kan f.eks. være mountainbikespor, shelters, kajakbroer, bålpladser, fugletårne, saunaer, naturlegepladser, og faciliteter til ophold, ruteføring, digital formidling og lyssætning.

Der skal fortsat investeres lokalt i at etablere faciliteter, som kan inspirere til at bruge naturen, og som også kan være afsæt for udvikling af kommercielle oplevelsesprodukter i naturen. Investeringer i faciliteter prioriteres i nærhed til særlige natur- og kulturområder som naturparker, nationalparker, geoparker, mv. Faciliteter skal udvikles i samarbejde med lodsejere og gennem inddragelse af lokalt foreningsliv og borgere for at understøtte, at faciliteterne anvendes af lokale borgere og kommer lokalsamfundet til gavn.

HVORNÅR 2020-2023

HVEM Kommuner i samarbejde med lodsejere og lokale foreninger og fritidsliv, evt. i samarbejde med filantropiske fonde. Dansk Kyst- og Naturturisme, Friluftsrådet, DGI, museer mfl. kan bidrage med viden.

HVORDAN Den enkelte kommune skal fortsat arbejde med udvikling af faciliteter til aktivitet i naturen, specielt i områder med særlig natur og kultur.

TILTAG

Test af et rekreativt knudepunktssystem

Der er de senere år investeret i den basale cykelinfrastruktur med udbygning af ruter, kvalitetsløft og skiltning. Parallelt hermed er der behov for at tilgængeliggøre oplevelser i nærområdet, som tager højde for turister og borgernes interesse i at bevæge sig rundt med afsæt i lokalområdet og i et fleksibelt og individuelt tilpasset rutesystem. Den nationale handleplan for outdoorturismen i Danmark 2020–2022 lægger op til et antal demonstrationsprojekter, hvor et rekreativt knudepunktssystem testes i udvalgte geografier f.eks. i tilknytning til de prioriterede og potentielle kraftcentre.

Udvalgte geografier på Sjælland og øerne skal indgå centralt i udmøntningen af outdoorhandleplanen og være centrum for test af systemet. Demonstrationsprojektet udvikler modeller for signaturpunkter, placeringen heraf og undersøger også mulighederne for synergi mellem cykelrutesystemer og andre aktivitetsformer som f.eks. vandring. Udvikling af cykelturismen og infrastrukturen er med til at løfte ambitionen om, at Sjælland og øerne skal være frontløber for at udvikle Danmark som en bæredygtig turismedestination. Samtidig skal den ses som led i arbejdet med at øge lokalbefolkningens adgang til oplevelser i det fri.

HVORNÅR 2021-2023

HVEM Kommunerne i samarbejde med destinationsselskaberne, Dansk Cykelturisme, Dansk Kyst- og Naturturisme og øvrige relevante aktører.

HVORDAN Dansk Cykelturisme gennemfører en modning af projektet og indgår i dialog med relevante kommuner og øvrige samarbejdspartnere om gennemførelse af testning udvalgte steder i geografien.

Trailcenter Bornholm i naturen. Illustration: Bornholm/Allyve Coester/Partner

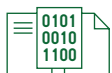

THEISMOOPPIJNT SYSEEM, foto: Vakantiepark Bergumermeer

ØVERST: I Almindingen på Bornholm går mountainbikespor hen over stejle klipper og rundt i den frodige skov.

NEDERST: I Holland skaber ca. 9.000 knudepunkter et landsdækkende net af rekreative cykelmuligheder.

TILTAG

Forretningsudvikling inden for outdoor-turisme

God service, attraktive produkter og muligheden for at booke sin outdooroplevelse er afgørende for at tilgængeliggøre naturoplevelser for turisterne. Det gælder også for den brede målgruppe, hvor outdooroplevelsen udgør én blandt flere oplevelser på ferien. Samtidig er der behov for fortsat at sikre høj kvalitet, kommerciel værdi, tilgængelighed og synlighed af de rekreative oplevelser i geografien. Det skal bakkes op af investeringer i og vedligeholdelse af den rekreative infrastruktur, herunder de nationale cykelruter og faciliteter som mountainbikespor, kajakbroer, saunaer mv. Udviklingen skal bygge på systematiseret data med bl.a. indsigt i brugernes adfærd.

I forlængelse af den nationale handlingsplan for outdoor-turisme fra 2020-2022 prioriteres og udvikles en række geografier, som har et særligt potentiale til udvikling af kommercielle klyngebaserede erhvervs-samarbejder inden for outdooraktiviteter. Der skal bygges videre på erfaringer fra pilotprojekter i Nationalpark Mols Bjerge, samarbejdet om forretningsudvikling i tilknytning til Østersøruten, det tværkommunale projekt Istidsruten og Bornholm. Erhvervs-samarbejderne skal udvikles i nærhed til kraftcentre eller til særlige naturområder, hvor der er en koncentration af turister.

Erhvervs-samarbejderne kan understøttes med iværksætterforløb med udvikling af forretningsmodeller for kommercialisering af bæredygtige naturoplevelser med afsæt i lokale styrkepositioner. Det kan bl.a. ske som led i "Vækstforløbet for flere turister til Region Sjælland", som gennemføres i perioden 2020-2022, og i samarbejde med lokale erhvervsfremmeaktører og Erhvervs-hus Sjælland.

HVORNÅR 2020-2023

HVEM Destinationsselskaber sammen med erhvervet, relevante outdoor-aktører, erhvervsfremmeaktører og Erhvervs-hus Sjælland. Dansk Kyst- og Naturturisme stiller viden og kompetencer til rådighed.

HVORDAN Tiltaget gennemføres på kort sigt som led i udviklingsforløb med udvikling og test af koncepter som led i projektet "Vækstforløb for flere turister til Region Sjælland". På længere sigt går udvalgte destinationsselskaber i dialog med Dansk Kyst- og Naturturisme om projektudvikling i udvalgte geografier.

N8, foto: Rasmus Berdyk

House of Møn, foto: Destination Sjælland

TILTAG

Styrk de lokale oplevelser

De enkelte destinationer rummer mange lokale oplevelser og unikke steder, der ikke nødvendigvis er synlige for turisten. Samtidig efterspørger turisterne at opleve det ægte lokale, og de sætter pris på den ikke-turistede oplevelse, som Sjælland og øerne tilbyder. Det skal styrkes ved, at den lokale scenekunst, events og kulturhistorie gøres tilgængelig, synliggøres og formidles, og at der på udvalgte steder udvikles og udbredes et system for guidede ture og oplevelser med lokale guider. Guiderne kan være lokale borgere, ildsjæle, foreninger og andre kan tilbyde oplevelser og ture til turisterne og formidle den særlige kulturhistorie i området. Her kan der med fordel bygges videre på erfaringer fra House of Møn, Camønoen, Odsherred og Vestsjælland. Det er samtidig med til at ophæve skellet mellem borgere, fritidsborgere og turister, øge forståelsen på tværs og understøtte lokalsamfundets opbakning til turismen.

HVORNÅR 2020-2023

HVEM Museerne i samarbejde med destinationsselskaberne og lokale aktører.

HVORDAN Museerne koordinerer og udvikler i samarbejde med destinationsselskaberne og andre relevante aktører et system for formidling af lokale oplevelser og guidede ture, som kan benyttes lokalt på den enkelte destination.

ØVERST: N8, også kaldet Østersøruten, vandt i 2019 prisen som den bedste internationale cykelrute. Forretnings- og hotspotudvikling skal styrke den positive udvikling.

NEDERST: Det lokale turistkontor House of Møn drives af frivillige, som byder turister velkommen og formidler lokale oplevelser på Møn.

Udvikling af signaturattraktioner

Sjælland og øernes natur- og kulturhistorie skal udvikles, iscenesættes og formidles gennem en række unikke, oplevelsesmæssige attraktioner. Fokus er på at skabe effekt og afkast af de store investeringer, der netop nu og i de kommende år sker i oplevelsescentre, naturoplevelser, herregårde og museer og fortsat at styrke udvalgte, eksisterende attraktioner. Samtidig bidrager signaturattraktioner til helårsturisme.

Der skal ske en udvikling af den samlede turismemæssige oplevelse omkring attraktioner gennem udviklingsprojekter med fokus på attraktionernes indhold og events, netværk, forretnings-, og kompetenceudvikling og udvikling af services i tilknytning til attraktioner og oplevelser. Der skal desuden udvikles en datainfrastruktur på tværs af kulturinstitutioner, erhverv og destinationsselskaber, som bidrager til en høj oplevelsesværdi og høj kvalitet i gæsteoplevelsen, så attraktionerne bliver fyrtårne i geografien.

HVORNÅR 2020-2025

HVEM Eksisterende attraktioner, museer og formidlingscentre sammen med destinationsselskaber og kommuner, evt. i samarbejde med filantropiske fonde.

HVORDAN Der arbejdes lokalt i de enkelte kommuner og destinationsselskaber med at styrke eksisterende attraktioner og prioritere udvikling af nye i samarbejde med relevante aktører, myndigheder og fonde.

BESØGSCENTER STEVNS KLINT, foto: Frøese Arkitektur

TRELLEBORG, foto: Niels Ejsing, Nationalmuseet

SKOVTÅRNET, foto: Frame&work

ØVERST TIL VENSTRE: Et nyt besøgscenter skal formidle Stevns Klint Verdensarv med oplevelser og events. Attraktionen forventes at åbne i 2021.

ØVERST TIL HØJRE: Vikingeborgen Trelleborg udvikles til et internationalt oplevelses- og videnscenter, som forventes at åbne i 2022.

NEDERST: Skovtårnet i Camp Adventure har fået stor international bevågenhed, bl.a. som en del af Time Magazines liste over de 100 mest besøgsværdige steder i 2019.

BÆREDYGTIG KAPACITETSUDVIKLING

Sjælland og øerne har brug for mere tidssvarende og markedsrelevant overnatningskapacitet, hvis der for alvor skal ske en vækst i turismen. Udviklingen i overnatningskapacitet skal imødekomme gæsternes stigende interesse i bæredygtige feriemønstre og skal i videst muligt omfang tage udgangspunkt i eksisterende arealer og bygninger.

De primære overnatningsformer på Sjælland og øerne er lejede feriehus og camping, som tegner sig for hhv. 35% og 29% af alle kommercielle overnatninger.

30% af landets feriehus er placeret på Sjælland og øerne, og de skaber stor værdi for lokalområderne gennem både ejernes egen brug og udlejning. Feriehusene har en stærk international tiltrækningskraft, særligt for de tyske turister, men der er forholdsvis få feriehus, der er tilgængelige på markedet for kommercielle overnatninger. Samtidig er sæsonen for udlejning i dag langt kortere end i sammenlignelige kystnære områder i Tyskland og Danmark. Den lave udlejningsfrekvens skyldes dels feriehusenes stand og størrelser, men også en manglende tradition for udlejning blandt ejerne. Samtidig viser undersøgelser, at brugen af feriehusene også for ejerne selv er lavere på Sjælland og øerne end andre steder. Den eksisterende feriehuskapacitet har altså en stor volumen, men skaber ikke den værdi, den har potentiale til.

Sjælland og øerne rummer 62 campingpladser, og mange af de sjællandske campingpladser er placeret på attraktive, kystnære arealer. Men camping har en lav værdiskabelse på kun 3,7% af det samlede turismeforbrug, og traditionel camping med grønne omgivelser er generelt i nedgang.

Med 67 mindre hoteller har Sjælland og øerne et relativt stort udbud af denne overnatningsform, og de mindre hoteller udgør et interessant potentiale i forhold til turisternes øgede søgen efter autentiske, skræddersyede oplevelser. Samlet set, inklusive de større hoteller (+40 senge), er Sjælland og øerne dog det område i Danmark med færrest antal hotelovernatninger, og hotelturen er ofte præget af lav kapacitetsudnyttelse og svingende kvalitet. Hotelturen er dog interessant, da den imødekommer efterspørgslen på get-aways, generelt er i vækst og har en høj værdiskabelse. Hotelgæsterne har et højt døgnforbrug på 2.444 kr. for erhvervs-gæster og 1.140 kr. for feriegæster.

Foto: JMG, over: Uset/Infotour, Sykkyst Danmark

De 78 lystbådehavne på Sjælland og øerne har i dag relativt få og et faldende antal lystbådeovernatninger, hvilket betyder, at der i mange tilfælde er uudnyttet kapacitet på både vand- og landsiden. Samlet set matcher lystbådehavnene ikke det markedspotentiale, som både lystsejls og havnemiljøer kan udgøre for turismen. Der er brug for at arbejde med udvikling af havnemiljøerne til gavn for både lokalsamfund og besøgende.

Behov for øget overnatningskapacitet

Sjælland og øerne er i dag den region i Danmark, der har færrest kommercielle overnatninger, og samtidig sætter overnatningskapaciteten grænser for væksten i højsæsonen. Der er behov for mere markedsrelevant kapacitet, hvis pejlemærkerne for vækst i antallet af overnatninger skal indfries. Det skal ske gennem en bedre udnyttelse af den eksisterende kapacitet, løft i kvaliteten og gennem udvikling af overnatningskapacitet med højere værdiskabelse, som matcher efterspørgslen blandt målgrupperne og de trends, der er i markedet.

Udviklingen kan ske gennem øget værdiskabelse på eksisterende arealer udlagt til turisme og genan-

vendelse af eksisterende bygninger. Etablering af ny overnatningskapacitet er særligt prioriteret i kraftcentrene, hvor der skal ske en mere intensiv udvikling af kapacitet.

De seneste år er der skabt en række incitament for at få flere feriehusejere til at leje deres feriehus ud, som f.eks. kampagnen 'Hold liv i Sommerlandet', der er gennemført af VisitDenmark, og et forhøjet bundfradrag, hvor 41.800 kr. [2020] af lejeindtægten er skattefri. Samtidig gør mange destinationselskaber, kommuner og feriehusudlejere et opsøgende arbejde med kampagner og lokale møder med ejere. Det arbejde skal fortsættes. Det gælder også indsatsen for at få husejerne selv til at bruge deres hus mere ved bl.a. at involvere dem i lokalområdet, så der skabes større tilknytning og ejerskab.

Campingpladsernes areal rummer et udviklingspotentiale til at skabe mere værdiskabende overnatningsformer – både ved at udnytte mulighederne inden for campingreglementet til at etablere en større andel hytter, som camping i en nytænkt form og ved konvertering til andre overnatningsformer. Det kan være signaturprodukter med en særlig kant eller for-

tætning med feriehuslignende kapacitet, resort eller hotellejligheder. Der er behov for at prioritere, hvor en sådan udvikling kan finde sted og understøtte realiseringen af disse potentialer.

Der er potentiale til at øge overnatningerne i de eksisterende hoteller, men det forudsætter et løft i kvaliteten i tilbuddet og udvikling af produktet. Samtidig er der i mindre omfang muligheder for at udvikle nye hoteller, særligt hvor der både er potentiale til erhvervs- og getaways, som f.eks. i området langs byerne i motorvejsbæltet fra Køge til Slagelse.

Endelig rummer havnene – både på vand og på kaj – et udviklingspotentiale. Det glæder både for de traditionelle lystbådehavne med f.eks. udvikling af ny overnatningskapacitet i form af husbåde eller spisesteder, men i nok så høj grad havne, hvor erhvervsfunktionerne efterhånden fylder et mindre areal. Her er der et potentielt attraktivt areal til rådighed for oplevelsesbaserede formål. Derudover er der gennem de nylige dispensationer fra strandbeskyttelseslinjen skabt flere steder med mulighed for udvikling.

TILTAG

Dialog med feriehusejere

Kommuner og destinationsselskaber med et stort antal sommerhuse og lille udlejningsfrekvens skal videreudvikle dialogen med sommerhusejere om aktiviteter i området og muligheder for udlejning. Aktiviteterne kan bygge videre på erfaringerne fra informationsmøder for sommerhusejere, som flere kommuner og feriehusbranchen har afholdt, og sikre maksimal effekt af den nationale kampagne rettet mod feriehusejere. Erfaringer med engagement af sommerhusejere i eksempelvis Kalundborg og Slagelse kommuner kan udbredes til det øvrige Sjælland og øerne.

HVORNÅR 2021-2023

HVEM Kommuner og destinationsselskaber særligt i kraftcentrene.

HVORDAN Relevante kommuner og destinationsselskaber fastlægger initiativer i strategien for destinationsselskaberne. Feriehusbranchen inddrages efter behov.

TILTAG

Nye koncepter for feriehusområder

Destinationerne på Sjælland og øerne har en høj kapacitetsudnyttelse i højsæsonen, og der er brug for mere feriehuskapacitet. Der skal arbejdes med at gentænke og forny den måde, feriehusområderne etableres på. Der skal udvikles nye, stærke koncepter for feriehusområder, der matcher fremtidens efterspørgsel i forhold til natur, bæredygtighed, grønne arealer, stier, fælles faciliteter og helårsturisme, og som imødekommer forskellige rejsegrupper, herunder både dem, der rejser som par, og dem, der gerne vil holde ferie flere familier sammen. Koncepterne kan både anvendes til eksisterende, ubebyggede feriehusområder samt som udgangspunkt for eventuelle kommende ansøgningsrunder og udlæg af nye sommerhusgrunde i tilknytning til kraftcentre, større byer og eksisterende ferieområder.

HVORNÅR 2020-2025

HVEM Kommuner, destinationsselskaber og Dansk Kyst- og Naturturisme

HVORDAN Relevante kommuner udvikler projekter for nye grønne tilpasninger af feriehusområder bl.a. som led i ansøgningsrunder for udlæg og omplacering af feriehusgrunde. Erfaringsudveksling på tværs af kommunerne igangsættes med deltagelse af Dansk Kyst- og Naturturisme.

TIL VENSTRE: I Odsherred Kommune inviteres feriehusejerne, som en væsentlig interessegruppe, til tre årlige dialogmøder om lokal udvikling og aktiviteter.

FAKTA: Omplacering af sommerhusgrunde

En ændring i planloven fra 2017 har gjort det muligt for kommuner at udlægge op til 6.000 nye feriehusgrunde inden for kystnærhedszonen. Samtidig skal mindst 5.000 af de eksisterende ubebyggede feriehusgrunde og områder inden for kystnærhedszonen tilbageføres til landzone. Kommunerne får dermed mulighed for at flytte ubebyggede feriehusgrunde til mere attraktive beliggenheder, der f.eks. ligger tættere på en større by med indkøbsmuligheder, eller har en bedre lokal placering tættere på stranden. De nye feriehusgrunde kan ikke placeres i områder, der er beskyttet af naturbeskyttelsesloven, strandbeskyttelseslinjen eller i klitfredede områder.

I Landsplandirektiv for 2019 for udlæg og omplacering af sommerhusområder kystnærhedszonen har fire kommuner på Sjælland og øerne i alt fået godkendt udstykning af op til 232 nye sommerhusgrunde forudsat en række omplaceringer, etablering af offentligt tilgængelige grønne arealer med rekreative og naturmæssige værdier mv.

TILTAG

Udnyttelse af eksisterende boligmasse til feriehuslignende kapacitet

Dele af det sjællandske landskab er præget af tomme boliger, der risikerer at forfalde. Kommunerne har mulighed for at give en betydelig del af disse boliger status som flexbolig, hvilket giver nye anvendelsesmuligheder, både i form af nye ejere og i forbindelse med udlejning til feriemål. Flexboliger kan give den ikke-turistede og autentiske oplevelse – ofte i et klassisk landhus – som matcher markedets efterspørgsel. Derudover er flexboligerne ofte helårsisolerede og større end mange af de sjællandske feriehus, og de har derfor et potentiale som alternativ overnatningskapacitet for turister i både høj- og ydersæsonerne.

Anvendelse som flexbolig giver nyt grundlag for at vedligeholde huse og er samtidig en bæredygtig genanvendelse af eksisterende bygninger fremfor at bygge nyt.

Lolland, Guldborgsund og Vordingborg kommuner har gode erfaringer med ordningen. Der skal igangsættes et forløb, hvor erfaringerne med flexboliger bringes i spil og bredes ud til resten af regionen.

HVORNÅR 2021-2023

HVEM Kommuner.

HVORDAN Der igangsættes et forløb for interesserede kommuner med fokus på vidensdeling om udbredelse af flexboliger og erfaringer med udlejning af flexboliger til kommercielle overnatninger. Feriehusbranchen inddrages i forløbet.

ØVERST: Lolland, Guldborgsund og Vordingborg kommuner har gode erfaringer med flexboligordningen. Til sammen har kommunerne mere end 1.000 flexboliger.

NEDERST: Projektet Det danske landssted, udarbejdet af tegnestuen Norrøn, viser, hvordan flexboligen er Danmarks svar på ødegården i Sverige.

FAKTA: Hvad er en flexbolig?

En flexbolig er en helårsbolig, der er registreret som flexbolig, og dermed ikke er omfattet af bopælspligten. Der er ingen lovmæssige begrænsninger for, hvor meget eller hvor lidt, man må bruge en flexbolig. En flexbolig kan dermed både bruges som sommerhus og fritidshus, eller man kan gøre en flexbolig til en helårsbolig.

I modsætning til sommerhuse, der ligger i bestemte sommerhuszoner, kan flexboliger både ligge i byer, ved kysten og på landet. Det er den enkelte kommune, der bestemmer, hvorvidt den vil give tilladelse til, at boliger får status som flexboliger.

Transformation og udvikling af campingpladser

Campingpladsernes lave værdiskabelse og kapacitetsudnyttelse kalder på en fornyelse af campingsektoren, for at forløse campingpladsernes potentiale som attraktiv overnatningsform. Nogle steder vil en relevant vej være transformation til resort-lignende overnatningssteder med flere og nye typer af hytter, mens det andre steder vil være nye overnatningstilbud med en særlig konceptuel karakter, som støtter op om de gode naturoplevelser, der er en attraktiv udviklingsvej.

Det nye campingreglement

I 2019 trådte et nyt campingreglement i kraft med tiltag, der skal gøre det mere attraktivt for både nationale og internationale turister at benytte sig af campingpladser. Det nye campingreglement har ophævet den øvre grænse for, hvor mange hytter, der må være på en campingplads, og hævet hyttekvoten fra 20% til 40% hytter pr. campingplads. Samtidig må campinghytterne nu være større og højere end tidligere, der er kommet flere muligheder for at lave alternative typer af ferieboliger på campingpladserne og bedre muligheder for at campere i vinterhalvåret.

Der udarbejdes en kortlægning af sjællandske campingpladseres planmæssige muligheder og restrukturering vedr. etablering af hyttekapacitet inden for campingreglementet. Kortlægningen giver indsigt i udviklingsmuligheder for campingpladser og identificerer de campingpladser, der grundet deres beliggenhed og størrelse gør dem relevante i forhold til en eventuel transformation. Målet er at identificere og beskrive op til ti campingpladser med et udviklingspotentiale og derefter konkretisere transformationsmuligheder inden for lovgivningen samt mulige ejermodeller, som kan skabe et bæredygtigt forretningsgrundlag for realiseringen. Der skal bygges videre på erfaringerne fra Feriehus i Nye Rammer og FUTURE CAMP. Ligeledes kan muligheder for at indtænke outdooroplevelser og -faciliteter indgå i arbejdet. På baggrund af kortlægningen gennemføres et udviklingsforløb, som kan skabe afsæt for udvikling og tiltrækning af investeringer samt test af modeller for ejerskab. Derudover gennemføres dialog med kommunale planlæggere, destinationsselskaber og campingpladsejere med fokus på muligheder for opkvalificering af campingpladser.

HVORNÅR 2020-2022

HVEM Dansk Kyst- og Naturturisme i samarbejde med destinationsselskaber og kommuner og ejere af campingpladser.

HVORDAN Dansk Kyst- og Naturturisme tager initiativ til sammen med destinationsselskaber og kommuner at udarbejde kortlægningen og der gennemføres et udviklingsforløb for relevante aktører.

CAMP MØNS KLINT, foto: VisitDen

HENNE STRAND, foto: Henne Strand Camping

ØVERST: Camp Møns Klint har fokus på kvalitet og nærheden til naturen. Her foregår overnatning og oplevelser i balance med den omkringliggende natur.

NEDERST: Henne Strand Camping og Resort er en af Danmarks mest succesrige campingpladser. Med udviklingen af bl.a. de arkitekttegnede luksushytter Lærkereden tiltrækker overnatningsstedet nye målgrupper.

Udvikling og etablering af mindre hoteller og overnatningssteder

Sjælland og øerne indeholder et særligt potentiale for flere mindre, alternative overnatningsformer af høj kvalitet, som understøtter den særlige oplevelse og det "ikke-turistede produkt", og som kan være med til at understøtte helårsturisme. Flere kommuner melder om investeringslyst fra private aktører i udviklingen af alternative og naturnære overnatningsformer, udvikelse af B&B kapaciteten og drift af mindre hotelliggende kapacitet. Det kan eksempelvis ske gennem omdannelse af eksisterende landejendomme og byhuse, etablering af mindre hoteller med særlig kant – eventuelt i kombination med overnatning og faciliteter til lokale borgere. Der vil både være tale om at løfte kvaliteten i eksisterende kapacitet og skabe ny kapacitet.

For at hjælpe udviklingen på vej skal der i første omgang udarbejdes en praksisorienteret guide rettet mod iværksættere, hotelejere og kommunale planlæggere. Guiden skal indeholde muligheder og fremgangsmåder ved etablering af overnatningsformer i landzone og i tilknytning til naturområder. Og den skal indeholde konkrete eksempler på best practice og være et værktøj, der afklarer begreber og relevant lovgivning, som relevante aktører skal forholde sig til.

HVORNÅR 2021-2023

HVEM Dansk Kyst- og Naturturisme sammen med kommuner, udviklere og mulige operatører.

HVORDAN Dansk Kyst- og Naturturisme og de kommuner, der ønsker at være med, tager i fællesskab initiativ til at udarbejde en handlingsorienteret guide.

TIL VENSTRE: The Norrmans Boutique Bed and Breakfast har omdannet en tidligere landejendom til et unikt overnatningssted med høj kvalitet. Siden åbningen i 2018 har ejerne næsten kunne melde konstant udsolgt.

NEDERST: 18b i Harbøre kan man få en overnatning med kant i et af de to containerhuse, som ligger nær det lokale spillested.

Dispensation om ophævelse af strandbeskyttelseslinjen

På baggrund af en lovændring af naturbeskyttelsesloven fra 2017 er der givet mulighed for at søge om ophævelse af strandbeskyttelseslinjen ved større havne med betydelig bebyggelse samt i indeklemte lommerum i områderne mellem havne og bebyggede byzonearealer. Kystdirektoratet behandlede for nylig ansøgninger på 166 lokaliteter i 47 af landets kommuner. Ti af kommunerne i Region Sjælland havde indsendt ansøgninger om ophævelse af strandbeskyttelseslinjen i bynære havneområder, og samtlige kommuner fik alle eller nogle af deres ansøgninger helt eller delvist godkendt.

Med lovændringen i 2017 blev der også givet bedre mulighed for at søge om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til konkrete projekter. Klubber, foreninger og institutioner på havne får mulighed for at opføre eller udvide omklædningsfaciliteter, skure til opbevaring af fx kajaker eller fiskeudstyr, bålhytter, madpakkehytter, shelters m.v. Samtidig gives der mulighed for, at tomme bygninger på havne uden dispensation kan indrettes til nye formål, fx kiosker, souvenirbutikker, caféer, overnatningsmuligheder m.v., der kan bidrage til at fremme turismen.

TILTAG

Udvikling af lystbådehavne

Der skal ske en udvikling af en række sjællandske havne, der har potentiale til både at skabe mere værdi af og til deres kernekunder, såsom lystsejlere og fastliggere, men som også kan tiltrække nye målgrupper ved at udvikle nye overnatningstilbud. Havnene har forskellige skalaer, men ens er, at de kan være attraktive for mange – både til vands og til lands. Udvikling af bynære havne er samtidig med til at understøtte princippet om at koncentrere udviklingen og skabe kritisk masse.

Nogle steder vil der være et udviklingspotentiale til at udvikle overnatningskapacitet i form af eksempelvis husbåde, ferielejligheder på havnekajen og spisesteder. Nogle steder vil udviklingsbehovet være støttefaciliteter for særligt lystbådssejlere, mens andre havne vil have behov for omdannelse fra tidligere erhvervs-havn til rekreative arealer.

Der skal udvikles et eksempelprojekt med identifikation af op til fem havne, som har potentialet til over den næste årrække at tiltrække nok besøgende fra både vand- og landsiden til at blive selvstændige besøgs- og oplevelsessteder for turister og lokale. På baggrund af identifikation igangsættes et konkret arbejde med planlægning af arealudnyttelse og investerings-tiltrækning for at realisere potentialerne.

HVORNÅR 2023-2025

HVEM Foreningen Lystbådehavne i Danmark samt et antal havne, destinationsselskaber og kommuner og Dansk Kyst- og Naturturisme.

HVORDAN Der etableres en arbejdsgruppe med interesserede kommuner m.fl., der ønsker at indgå i projektet.

ØVERST: På Nykøbing Sjælland Havn er opført syv digehytter med direkte adgang til vandet og målrettet turister med en kærlighed til aktiviteter på vand.

NEDERST: På Hundested Havn er skabt en attraktion for børn og voksne med den 75 m² store flydende platform, hvor man kan klappe fisk og fange krabber.

DIGEHYTTENE, foto: Digehytterne.dk

KLAP EN FISK PÅ HAVEN, foto: The Uffelman i VestNorsjælland

BEDRE ADGANG OG MOBILITET

Adgangsforholdene og forbindelserne til destinationerne skal øges og synliggøres, så den sjællandske infrastruktur styrkes. Den offentlige transport skal gøres endnu mere tilgængelig for den ikke-stedskendte turist, så mobiliteten øges. Både på det enkelte feriested, til resten af geografien og til hovedstaden.

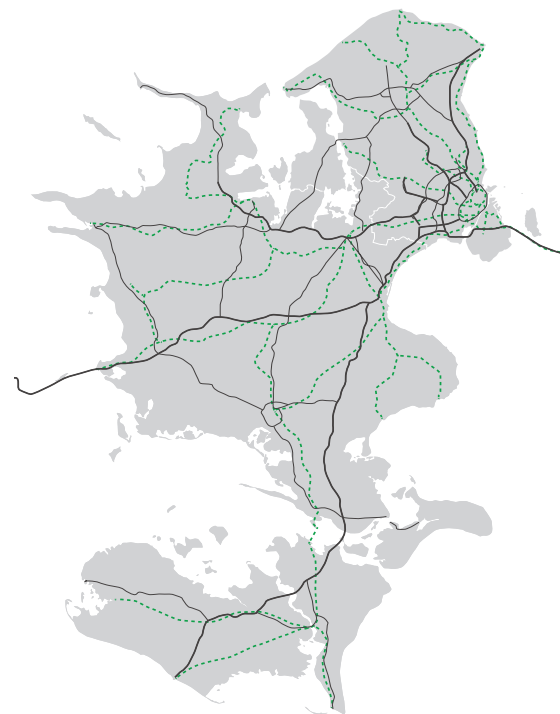
Den sjællandske infrastruktur er bundet op på København som det naturlige udgangspunkt. Al bevægelse til og fra hovedstaden er mere simpel, mens bevægelsen på tværs af Sjælland er mere besværlig og ikke nødvendigvis logisk for den ikke-stedskendte turist, især hvis den foregår med offentlig transport.

Man kan komme rundt til det meste af Sjælland og øerne på 1-2 timer i bil fra København og 3-5 timer i bil fra Hamborg. Men mentalt opleves det som længere, og undersøgelser viser, at turisterne på Sjælland og øerne ikke besøger andre landsdele i samme omfang som turisterne i f.eks. Vest- og Sydjylland. En stor andel af de sjællandske turister holder sig i feriestedets nærområde uden indsigt og kendskab til de oplevelsesmuligheder, der ligger i kort afstand derfra.

94% af turisterne på Sjælland og øerne ankommer i dag i bil, herunder campingvogn og autocamper. Selvom der er togforbindelser til og fra København til

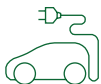
Vest-, Midt- og Sydsjælland og en række lokalbaner, vil det ofte stadig kræve transport i bil, hvis man vil opleve store dele af Sjælland og øernes natur, kyst og attraktioner. Kun 2% af de internationale turister i København besøger i dag Vest- og Sydsjælland. Det er derfor afgørende, at der skabes synlighed om forbindelserne mellem hovedstaden og Region Sjælland. Her giver det brede toget på Sjælland og øerne mulighed for at arbejde med alternative og kombinerede transportformer for at øge tilgængeligheden for dem, der ikke er i bil og lokalt på det enkelte feriested.

Udviklingen af den offentlige transport har et længere tidsperspektiv. Der er brug for på den korte bane at synliggøre de eksisterende muligheder og udvikle alternative transportformer, så som bus, delebiler, o.l. som kan give turisterne i København mulighed for at opleve de mange tilbud på Sjælland og øerne. Arbejdet kan ske i et tæt samarbejde med transportsektoren og udbydere af ture og transportmidler.

INFRASTRUKTUR: Vej- og jernbanenettet på Sjælland og øerne har København som sit naturlige centrum. Der er brug for at gøre adgangen til Sjælland og øerne lettere og øge mobiliteten på tværs af Sjælland og øerne som grundlag for at binde de mange tilbud bedre sammen, så de skaber synergi til hinanden.

TILTAG

Tiltrækning og udvikling af transportformer

Der skal arbejdes videre med samarbejder og erfaringer fra bl.a. Projektet Land & By's igangværende arbejde med at undersøge muligheder for brug af alternative transportformer. Det kan f.eks. være delebiler eller bycykler, som er tilgængelige på feriestedet, eller det kan være en udnyttelse af el- og delebilsordninger fra de større byer, så det er nemt og komfortabelt for turisten at tage en endagstur eller getaway fra storbyen. Desuden skal der bygges videre på projektet Land & By's erfaringer med udflugtsturer fra København til Lolland-Falster med bus. Der skal arbejdes med kombinerede transportformer, og der skal gennemføres dialog med busoperatører, el- og delebilsoperatører, incoming bureauer m.fl.

HVORNÅR 2021-2023

HVEM Kommuner og destinationsselskaber i samarbejde med Wonderful Copenhagen.

HVORDAN På kort sigt gennemføres tiltrækning og udvikling af nye transportformer lokalt på destinationerne og i regi af det igangværende projekt Land & By.

LANDCYKLER på Stevns. Foto: Michael Hansen, StevnsBorger

TILTAG

Styrket samarbejde mellem transport og turisme

Samarbejdet mellem DOT, destinationsselskaberne m.fl. om udbredelse og formidling af oplevelser med offentlig transport på dele af Sjælland skal fortsættes og videreudvikles til at omfatte en større del af geografien. Hjemmesiden publictransport.dk er udviklet i et samarbejde mellem turismeaktører og DOT som led i et fælles projekt i 2019 med gode resultater og udbredt brug blandt turisterne. Med afsæt i projektets erfaringer skal der arbejdes på en videreudvikling af samarbejdet med styrket formidling til turister om billetter, oplevelser og adgangsforhold i hele geografien.

Projektet Land & By har bl.a. fokus på at synliggøre turisternes muligheder for at benytte offentlig transport. Der skal arbejdes videre med erfaringer fra projektet, så det er tydeligt for f.eks. turister i de kystnæste feriehuse, hvordan de fra motorvejsnettet kan koble sig op på den offentlige transport for at tage en endagstur til hovedstaden.

HVORNÅR 2021-2023

HVEM DOT, Dansk Kyst- og Naturturisme og destinationsselskaberne, herunder Wonderful Copenhagen og VisitNordsjælland.

HVORDAN Dansk Kyst- og Naturturisme, destinationsselskaberne og DOT aftaler de næste skridt i samarbejdet.

VENSTRE: Stevns Cykelturistforening står bag samarbejdet med Donkey Republic om 50 landcykler til udlejning på Stevns. Cyklerne står på udvalgte lokationer og bidrager til lokal mobilitet.

TILTAG

Styrkelse af forbindelser og adgang til den offentlige transport

Der skal på det lange sigt arbejdes med at forbedre adgangen til og fra den offentlige transport på de steder, hvor der allerede i dag er adgang via tognettet, og der skal arbejdes med at styrke den lokale infrastruktur i tilknytning til jernbanenet. Der skal skabes koordinerede forbindelser mellem de forskellige transportformer som færge, tog, lufthavne og busforbindelser, og der skal arbejdes med omlægningen af transporten til mere bæredygtige transportløsninger, f.eks. hvad angår turistbusser.

HVORNÅR 2022-2025

HVEM Kommunerne

HVORDAN KKR Sjælland og Region Sjællands aktuelle samarbejder om opdatering af "Sjælland baner vejen frem", som er kommuners og regioners fælles prioritering af initiativer på infrastrukturuområdet, fortsættes. Styrkelse af offentlig transport, herunder klimavenlige transportformer, er en central del i dette arbejde.

ØGET KENDSKAB

Sjælland og øerne skal være en markant national spiller inden for turismen. Stærke fortællinger og must-sees skal profilere Sjælland og øerne nationalt og internationalt. Den nye destinationsgeografi giver mulighed for at opbygge unikke lokale identiteter og giver grundlag for øget gennemslagskraft og styrket samarbejde om markedsføringen.

I dag er det kun en ud af fem danskere og 2,4% af tyskerne, der har besøgt Sjælland og øerne som turist inden for de seneste tre år. Markedsanalyser viser dog, at der både i Danmark, særligt Østdanmark, og i Nordtyskland er stor interesse for at holde ferie på Sjælland og øerne. I Tyskland indgår Sjælland og øerne som en væsentlig del af brandet "Die Dänische Ostsee", som knap en fjerdedel af alle tyske potentielle rejsende viser interesse for at besøge indenfor de næste tre år.

Der er generelt et lavt kendskab til, hvad Sjælland og øerne kan tilbyde. Kun få steder som Møns Klint, Roskilde, Camp Adventure og København står frem som egentlige kendte besøgssteder, hvilket vidner om et begrænset udbud af steder med national og international

appel. Adspurgt nævnes også strand, natur og hav som reasons-to-go. Endelig giver København et unikt add-on til opholdet på Sjælland og øerne. For danskerne gælder desuden, at en del ikke forbinder Sjælland og øerne med ferie. Det er for tæt på, hvor danskerne bor, og de er ikke opmærksomme på, hvad området tilbyder.

Stærke fortællinger og koncepter

Der er brug for at øge både et nationalt og et nærmarkeds-kendskab til, hvad Sjælland kan tilbyde. Markedsføring gør det ikke alene, og produktudvikling og markedsføring skal gå hånd i hånd, hvis Sjælland og øerne skal løfte sig fra lokalt til nationalt og internationalt niveau. Det kræver dels en skarpere profil og produkt og dels et samarbejde om en øget markedsføringsindsats, som skal skabe et markant løft

af både det generelle kendskab til Sjælland og det specifikke kendskab til udvalgte steder, faciliteter for erhvervsmøder og attraktioner.

Konsolideringen i større destinationsselskaber skaber et udgangspunkt for udviklingen af en stærk fortælling med afsæt i klare, lokale identiteter. De nye destinationsselskaber vil definere en tydeligere fortælling for det pågældende område og herved skabe et afsæt for en styrket markedsføring. Udviklingsplanen lægger derudover op til en større grad af specialisering på tværs af Sjælland og øerne, hvor forskelligheder dyrkes i fire markante fortællinger, der sætter Sjælland og øerne på turistens landkort. Fortællingerne skaber en ramme for udvikling af oplevelseskoncepter i geografien, som på sigt kan opnå stærk brandværdi og national og international appel.

TILTAG

Markedsføring med gennemslagskraft

Hovedparten af aktørerne på Sjælland og øerne er små og har ikke i sig selv kræfter til at trænge igennem i et konkurrencefyldt marked, hvor mange kæmper om turisternes opmærksomhed. Der er brug for at samle kræfterne både internt og på tværs af destinationselskaber for at have gennemslagskraft i det internationale marked. På det store tyske marked udgør VisitDenmarks brand "Die Dänische Ostsee" et etableret og stærkt udgangspunkt for at få slå igennem på markedet.

Som supplement til destinationsselskabernes markedsføringsindsats er der behov for en målrettet og fælles markedsføringsindsats af en vis størrelse, der omfatter hele geografien og København, og som kommunikerer oplevelsesprodukter uden for sæsonen. Dette kan f.eks. være ved at lave et produkt, der indeholder et rekreativt ophold på Sjælland og øerne kombineret med en udflugt til København. Erfaringer fra tidligere gennemførte markedsføringsindsatser med dette budskab viser, at denne type målrettede kampagne, som kombinerer land- og byoplevelsen, har en positiv effekt og er med til at understøtte ambitionen om at skabe nye sæsoner og dermed grundlag for et mere levedygtigt turismeerhverv, helårsarbejdspladser og lokalområder, der lever hele året.

Øget erhvervsturisme udgør ligeledes en genvej til helårsturisme, idet højsæsonen for møder er forår og efterår, og derfor supplerer forretningsområdet kyst- og naturturisme godt. Et styrket samarbejde mellem destinationsselskaberne, herunder Wonderful Copenhagen, om erhvervstourismen vil bidrage til at indfri det nationale og internationale potentiale inden for erhvervsmøder.

Udvikling af tematiske og sammenhængende oplevelser

Med afsæt i kernefortællingen, specialiseringerne og den særlige sjællandske natur- og kulturarv udvikles koncepter og produkter, som binder enkeltstående oplevelser sammen, så de får mere synlighed og gennemslagskraft i markedet. Det kan f.eks. være ø-ferien, fødevareroplevelser, kongehistorien, vikingernes fodspor, herregårdsbesøg og astrosafari. Det kan også være sammenhænge bygget op omkring en eller flere attraktioner, som kombineres med overnatning og spiseoplevelser, så der er grundlag for at forlænge opholdet eller skabe sammenhænge mellem by-, land- og kystoplevelser. Fokus skal være på både at binde oplevelser sammen på tværs af Sjælland og øerne og mellem København og det øvrige Sjælland, så der skabes en samlet reason-to-go for en getaway til området. Der skal arbejdes med pakketering, markedsføring og salg af oplevelsessammenhængene, som skal gennemføres i dialog med turoperatører, incoming bureauer, m.fl. Oplevelsessammenhængene kan udvikles med afsæt i erfaringer fra det igangværende projekt Land & By. Der skal indhentes erfaringer med, hvordan de sammenhængende oplevelser bedst udvikles, samt hvad der er markedsgrundlag for at udvikle.

HVORNÅR 2020-2022

HVEM Destinationsselskaberne i samarbejde det lokale erhverv og aktører og Wonderful Copenhagen.

HVORDAN Gennemføres på kort sigt i regi af det igangværende projekt Land & By om styrkelse af sammenhænge mellem land og by. Indsatsen skal videreføres i de enkelte destinationsselskaber efter projektet Land & By er afsluttet.

FEINHEIMISCH, foto: Arndt Schmaize

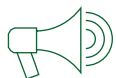

TROMSØ, foto: Konrad Konieczny

ØVERST: Feinheimisch er et kvalitetsstempel og en fælles branding platform for regionalt producerede fødevarer i den tyske delstat Slesvig-Holsten, som tiltrækker gastronomiinteresserede turister.

NEDERST: I Tromsø i Nordnorge har de haft succes med at produktgøre nordlyset, skabt sammenhænge til andre outdooroplevelser og pakket oplevelsen med overnatning, bespisning mm.

TILTAG

Fælles, målrettet markedsføringsindsats af ydersæsonen

Der skal arbejdes for at gennemføre en supplerende, slagkraftig og målrettet markedsføringsindsats i et samarbejde mellem alle destinationsselskaber og VisitDenmark i hele geografien inklusive København. Kampagnen skal have en vis økonomisk størrelse for at kunne tiltrække udvalgte internationale målgrupper med specifikke produkter, der lægger vægt på et rekreativt ophold på landet kombineret med en udflugt til København. Kampagnerne skal følge op på markedsføringskampagnen, som er gennemført i 2019 med netop dette tema og være et supplement til de øvrige markedsføringskampagner. Kampagnen kan tage afsæt i udviklingen af nyt content for bl.a. de fire tematiske specialiseringer. For at udnytte Sjælland og øernes nationale potentiale bør destinationsselskaberne derudover sikre tilstrækkelig slagkraft til kampagner, der er målrettet det danske marked, og som har til formål at flytte opfattelsen af Sjælland og øerne og øge danskernes kendskab til, hvad Sjælland og øerne kan tilbyde.

HVORNÅR 2021-2025

HVEM Destinationsselskaberne sammen med VisitDenmark og Dansk Kyst- og Naturturisme.

HVORDAN Destinationsselskaberne skal indlede en dialog med VisitDenmark og Dansk Kyst- og Naturturisme om at udvikle en særlig kampagneindsats målrettet ydersæsonerne som supplement til den øvrige markedsføring.

TILTAG

Udvikling og synliggørelse af produkter til erhvervsturisme

Erhvervsturismen tegner sig for en høj værdiskabelse, og i dag er knap halvdelen af alle hotelovernatninger på Sjælland og øerne forretningsorienterede overnatninger. Som opland til Københavns store erhvervssektor har Sjælland og øerne et stærkt udgangspunkt for at arbejde med at udvikle tilbud inden for erhvervsturisme.

Det igangværende arbejde i regi af projektet Land & By med udvikling af strategi og fælles netværk for erhvervsturisme på Sjælland og øerne skal fortsætte. Derudover skal der senere hen arbejdes med implementering og realisering af strategien. Der skal bygges videre på de gode erfaringer fra Stjernemøder, Unikke Mødesteder og Wonderful Copenhagens erfaringer fra MeetingPlace-netværket.

HVORNÅR 2023-2025

HVEM Destinationsselskaber i samarbejde med Wonderful Copenhagen.

HVORDAN Destinationsselskaberne skal i samarbejde med Wonderful Copenhagen arbejde videre med udvikling og senere hen implementering af strategi for erhvervsturisme.

ØVERST: The Lodge i Skåne byder på hotelovernatninger og faciliteter for både private og erhvervsturister. Her skaber mark og skov fredelige omgivelser for mødeaktiviteter.

Markedsføringsamarbejde i Østersøregionen

Destination Sydvestjylland og Visit Lolland-Falster samarbejder om en ny, fælles markedsføringsindsats på en række udenlandske markeder, primært det tyske og svenske marked. Markedsføringen skal formidle områderne i den sydlige del af Sjælland og øerne som én samlet destination. Der udvikles en fælles markedsføringsstrategi og gennemføres målrettede kampagner i et tæt samarbejde med det lokale erhverv, VisitDenmark m.fl. Projektet gennemføres over tre år og er støttet af destinationspuljen under Erhvervsfremmebestyrelsen.

KAPITEL 6

FORANKRING OG IMPLEMENTERING

FORANKRING OG IMPLEMENTERING

Udviklingsplan for Sjælland og øerne er en overordnet, tværkommunal ramme for turismeudviklingen i og på tværs af de 17 kommuner i tæt samspil med Hovedstaden. Den udstikker retningen og spiller nært sammen med de enkelte destinationsselskabers strategier og handleplaner.

Realiseringen af planen forudsætter investeringer fra både privat og offentlig side og et fortsat tæt samarbejde mellem de forskellige aktører og på tværs af geografien. Implementeringen af konkrete projekter vil typisk blive forankret i den enkelte kommune eller destinationsselskab, og kommunerne og destinationsselskaberne vil således have en særlig rolle i implementeringen. Det skal afklares i de enkelte destinationer, hvordan rollefordelingen er mellem kommune og destinationsselskab i forhold til implementering af indsatser og tiltag fra udviklingsplanen.

Destinationsselskaberne er aktuelt under konsolidering som led i forenkling af det offentlige turismedfremmesystem. Denne konsolidering vil bidrage til at styrke udviklingsplanens realisering. Ved afslutningen af processen med udarbejdelse af udviklingsplanen er hhv. Destination Sjælland [Odsherred, Holbæk, Kalundborg, Slagelse og Sorø kommuner], VisitLolland-Falster [Lolland og Guldborgsund kommuner] og Destination SydvestDanmark [Vordingborg, Næstved, Faxe og Stevns kommuner] konsolideret, mens VisitFjordlandet er under etablering [Roskilde, Lejre og Frederikssund kommuner]. Solrød, Greve, Ringsted

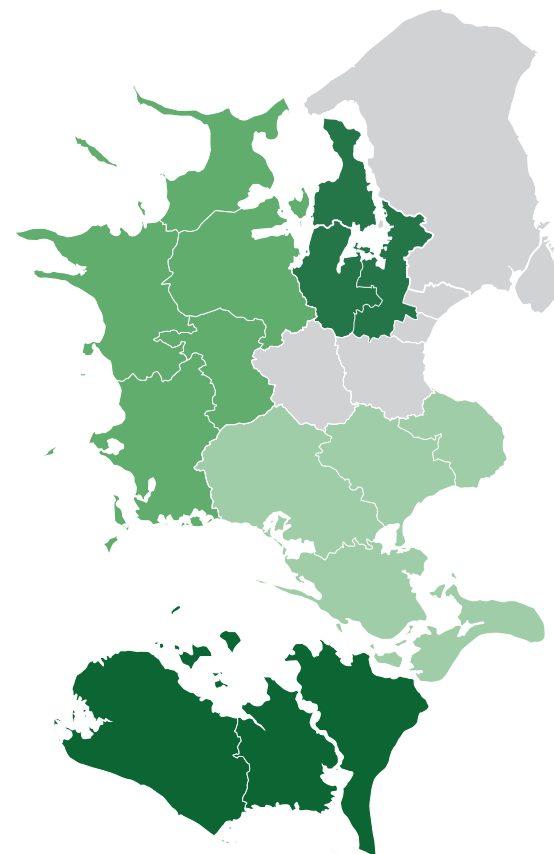
og Køge kommuner er ikke konsolideret i destinationsselskaber.

Organisering

Implementeringen af planen skal ske i regi af den eksisterende organisering af turismen, i fællesskab på tværs af kommuner og destinationsselskaber og lokalt i det enkelte destinationsselskab og kommune. Det er ikke hensigten at skabe endnu et organisationslag, men at skabe et forum for samarbejde og udvikling på tværs, som kan sikre implementeringen af planen.

For at sikre den fremadrettede implementering af planens ambitioner skal den have et stærkt politisk og tværgående ophæng. Der etableres en politisk styregruppe i KKR regi med deltagelse af repræsentanter for destinationsselskaberne. Styregruppen skal medvirke til at fastholde KKR Sjællands fælles ambition om en markant udvikling i turismen i hele geografien og har ansvar for den overordnede opfølgning på udviklingsplanen. Styregruppen skal samtidig sikre koordinering med den øvrige østdanske geografi, herunder KKR Hovedstaden.

Der er allerede et tæt samarbejde med Wonderful Copenhagen og VisitNordsjælland i bl.a. Turismeforum Sjælland, Greater Copenhagen-samarbejdet og i regi af det igangværende projekt Land & By. Det skal fortsættes i implementeringen af Udviklingsplan for Sjælland og øerne.

DESTINATIONSSKABER I REGION SJÆLLAND

På sigt bør der arbejdes hen i mod et mere formaliseret samarbejde om det samlede udviklingsarbejde på tværs af KKR Hovedstaden og KKR Sjælland for at indfri potentialerne i initiativer på tværs af geografien.

For at understøtte implementeringen etableres en sekretariatsfunktion, der skal følge op på realiseringen af udviklingsplanens mål og indsatser, skabe synlighed om fremdriften af implementeringen og sekretariatsbetjene den politiske styregruppe. Sekretariatet dannes i et samarbejde mellem destinationsselskaberne, Dansk Kyst- og Naturturisme og KKR Sjællands sekretariat.

For at sikre forankring hos erhvervet videreføres Turismeforum Sjælland som en følgegruppe og samarbejdsforum med destinationscheferne, erhvervsrepræsentanter, Wonderful Copenhagen, Dansk Kyst- og Naturturisme og KKR Sjælland.

Implementeringen af planen følges desuden af en national følgegruppe bestående af relevante ministerier og styrelser samt brancheorganisationer. Det er den samme gruppe, som blev etableret i forbindelse med Udviklingsplan for Vestkysten, og som har fulgt udarbejdelsen af Udviklingsplan for Sjælland og Øerne. Den nationale følgegruppe er med til at understøtte koordinering i forhold til sikre rammebetingelser og forankre strategien i deres respektive organisationer. Gruppen sekretariatsbetjenes af Dansk Kyst- og Naturturisme.

Ligeledes skal der være en nær dialog med Erhvervs- og Udviklingsministeriet om implementering af planen, så der sikres en koordinering og samarbejde mellem den fysiske udvikling og planlægning og erhvervsudviklingen.

Erhvervs- og Udviklingsministeriet er en central del af erhvervsfremmesystemet og kan bidrage til at understøtte den nødvendige forretningsudvikling og innovation hos erhvervsaktørerne i turismebranchen.

Implementering og opfølgning

For at forankre og følge op på udviklingsplanens realisering gennemføres en række tiltag, bl.a.:

- Udarbejdelse af en handlingsplan for 2020-21, som godkendes af den politiske styregruppe.
- Det anbefales, at udviklingsplanen drøftes på politisk niveau i de enkelte kommuner. I de kommuner, hvor der ikke er et destinationsselskab, anbefales, at planen drøftes på politisk niveau med henblik på at lægge en plan for, hvordan kommunen kan bidrage til at realisere planens anbefalinger. Kommunerne laver efterfølgende en årlig prioritering af indsatser i den givne geografi.
- Udviklingsplanen drøftes i de enkelte destinationsselskabers bestyrelser med henblik på at lægge en plan for, hvordan det enkelte destinationsselskab og kommunerne inden for dets geografi og i samarbejde med andre bidrager til at realisere planens anbefalinger. Destinationsselskaberne indarbejder relevante dele af planen i deres respektive strategier. De enkelte destinationsselskaber og kommuner laver efterfølgende en årlig prioritering af indsatser i den givne geografi.
- Som led i arbejdet med udviklingsplanen er der etableret et tværgående samarbejde mellem destinationsselskaberne samt kommunale medarbejdere fra plan-, udviklings-, erhvervs-, kultur- og

fritidsforvaltningerne. Dette samarbejde videreføres. Som led heri afholdes 1-2 årlige møder i den samlede kreds. Det første møde afholdes i foråret 2020, hvor fokus vil være på implementering, tværgående indsatser og åbningstræk.

- Den politiske styregruppe mødes 2-3 gange årligt om status på tiltag samt prioritering af indsatser. Styregruppen laver, bistået af sekretariatet, 1-2 årlige rapporter til KKR Sjælland og øvrige interessenter med information om fremdriften i realiseringen af planens mål og indsatser.
- Inden udgangen af 2021 skal styregruppen revidere og evt. justere pejlemærkerne for vækst i lyset af effekterne af coronavirus og det ændrede udgangspunkt i 2020.
- Gruppen af destinationschefer mødes 3-4 gange årligt for at gøre status på udviklingen og gennemførte tiltag, samt prioritere kommende indsatser og igangsætte fælles tiltag.
- Turismeforum Sjælland mødes 1-2 gange årligt.
- Sekretariatet laver en årlig dataindsamling, monitorering og status på mål og implementering af tiltag. Der opstilles succeskriterier for at opnå en bæredygtig udvikling, og der udvikles en model for måling heraf. Sekretariatet sørger for kommunikation af relevante tiltag samt målopfølgelse.
- Udviklingsplanen er dynamisk, og der vil løbende være behov for at tage stilling til, om indsatser og tiltag er relevante for at indfri ambitionerne. Den politiske styregruppe tager initiativ hertil.

ÅBNINGSTRÆK

For at igangsætte implementeringen allerede på den korte bane igangsættes en række åbningstræk, som både bidrager til at udvikle stærke kraftcentre og skaber effekt i hele geografien og sætter ind der, hvor der er størst potentiale. Følgende tiltag er åbningstræk:

Udviklingsplaner for kraftcentre

Der udarbejdes konkrete udviklingsplaner for kraftcentre, som skal definere indsatser og tiltag og prioritere udviklingen i det enkelte kraftcenter og danne grundlag for efterfølgende finansiering og realisering. Fokus er også på, hvordan kraftcentret kan skabe værdi til den omkringliggende geografi. Den enkelte kommune og destinations-selskab foretager en vurdering af behov og fokus i planerne med afsæt i de indledende prioriteringer, der er i udviklingsplanen [jf. tiltag 1].

Hvem: Kommuner og destinationsselskaber

Transformation og udvikling af campingpladser

Der igangsættes en kortlægning af udviklingsmuligheder på campingpladserne og identificeres campingpladser, der har særligt potentiale til transformation. Kortlægningen skal danne afsæt for et udviklingsforløb for udvalgte campingpladser. [jf. tiltag 13]

Hvem: Dansk Kyst- og Naturturisme sammen med kommuner, destinationsselskaber og erhvervet.

Udvikling og etablering af mindre hoteller og overnattingssteder

Der udarbejdes en praksisorienteret guide rettet mod iværksættere, hotelejere og kommunale planlæggere om muligheder og fremgangsmåder ved etablering af overnatningsformer i landzone og i tilknytning til naturområder [jf. tiltag 14].

Hvem: Dansk Kyst- og Naturturisme sammen med kommuner, udviklere og mulige operatører.

Tematiske og sammenhængende oplevelser

Indsatsen med at udvikle tematiske og oplevelsesmæssige sammenhænge på tværs af Sjælland og øerne, København og Nordsjælland, som er i gangsat i regi af projektet Land & By fortsættes og intensiveres med afsæt i de fire specialiseringer – det rekreative åndehul, naturens nærvær, historien om Danmark og det moderne Danmark [jf. tiltag 19]

Hvem: Projektet Land & By sammen med destinationsselskaberne, kulturinstitutionerne og lokale erhvervsaktører.

De øvrige igangværende indsatser videreføres og målrettes udviklingsplanens anbefalinger. Sideløbende arbejdes med at modne og forme de næste tiltag og rejse finansiering til dem.

TIDSPLAN

INDSATSSOMRÅDE	TILTAG	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stærke kraftcentre	Udviklingsplaner for de stærke kraftcentre						
	Prioritering og udvikling af kapacitetsmæssige kraftcentre						
	Prioritering og udvikling af oplevelsesmæssige kraftcentre						
	Prioritering og udvikling af mulighedsområder						
Større oplevelsesværdi	Faciliteter til aktivitet i naturen						
	Test af et rekreativt knudepunktssystem						
	Forretningsudvikling inden for outdoorturisme →						
	Styrke de lokale oplevelser						
	Udvikling af signaturattraktioner						
Bæredygtig kapacitetsudvikling	Dialog med feriehusejere						
	Nye koncepter for feriehusområder						
	Udnyttelse af eksisterende boligmasse til feriehuslignende kapacitet						
	Transformation og udvikling af campingpladser (åbningstræk)						
	Udvikling og etablering af mindre hoteller og overnatningssteder (åbningstræk)						
	Udvikling af lystbådehavne						
Bedre adgang og mobilitet	Tiltrækning og udvikling af nye transportformer →						
	Styrket samarbejde mellem transport og turisme						
	Styrkelse af forbindelser og adgang til den offentlige transport						
Øget kendskab	Udvikling af tematiske og sammenhængende oplevelser (åbningstræk) →						
	Fælles, målrettet markedsføringsindsats af ydersæsonen						
	Udvikling og synliggørelse af produkter til erhvervsturisme →						

→ Tiltag, som bygger på eksisterende og igangværende projekter.

BARK
BARK